

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Účetnictví, hospodaření a financování hospice – příspěvkové organizace

Accounting, Management and Funding of Hospice – Allowance
Organisation

Student: Bc. Markéta Bezečná

Vedoucí diplomové práce: Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2014

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Markéta Bezecná**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6202T049 Účetnictví a daně**
Specializace: **00 Účetnictví a daně**
Téma: **Účetnictví, hospodaření a financování hospice – příspěvkové organizace**
Accounting, Management and Funding of Hospice – Allowance Organisation

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Právní úprava a charakteristika příspěvkové organizace Hospic Frýdek-Místek
 3. Účetnictví a daně příspěvkové organizace
 4. Analýza hospodaření a financování příspěvkové organizace Hospic Frýdek-Místek
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TÉGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 192 s. ISBN 978-80-7263-664-8.
MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.
NOVÁKOVÁ, Štěpánka. *Účetnictví příspěvkových organizací od 1. 1. 2012 (souvztažnosti s výkladem)*. 2. vyd. Praha: INTES, 2012. 188 s. ISBN 978-80-904560-1-3.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

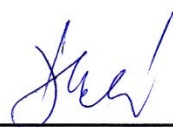
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení studenta

„Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohu č. 1 a Přílohu č. 4, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila. Přílohu č. 2 a Přílohu č. 3 jsem samostatně zpracovala.“

V Ostravě dne 25. 4. 2014

A handwritten signature in blue ink, reading "Markéta Bezcená", written over a dotted line.

Bc. Markéta Bezcená

Obsah

1	ÚVOD	5
2	PRÁVNÍ ÚPRAVA A CHARAKTERISTIKA PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE HOSPIC FRÝDEK-MÍSTEK.....	7
2.1	PRÁVNÍ ÚPRAVA.....	7
2.2	ZŘÍZENÍ A VZNIK PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	8
2.2.1	<i>Zřizovací listina</i>	<i>9</i>
2.3	SLOUČENÍ, SPLYNUTÍ A ROZDĚLENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	10
2.4	ZRUŠENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	11
2.5	VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM	11
2.6	VEŘEJNOSPRAVNÍ KONTROLA.....	13
2.7	PŘEDMĚT ČINNOSTI.....	15
2.7.1	<i>Hlavní činnosti Hospice Frýdek-Místek</i>	<i>15</i>
2.7.2	<i>Doplňkové činnosti Hospice Frýdek-Místek.....</i>	<i>19</i>
2.8	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA HOSPICE FRÝDEK-MÍSTEK.....	20
2.8.1	<i>Zaměstnanci a dobrovolníci</i>	<i>20</i>
2.8.2	<i>Ředitel příspěvkové organizace</i>	<i>21</i>
2.8.3	<i>Vedoucí úseku.....</i>	<i>22</i>
3	ÚČETNICTVÍ A DANĚ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	24
3.1	PRÁVNÍ ÚPRAVA ÚČETNICTVÍ A DANÍ	24
3.2	ÚČETNICTVÍ	25
3.3	ROZSAH VEDENÍ ÚČETNICTVÍ.....	26
3.4	OBĚH ÚČETNÍCH DOKLADŮ	27
3.5	ARCHIVACE ÚČETNÍCH DOKLADŮ.....	28
3.6	INVENTARIZACE MAJETKU A ZÁVAZKŮ	29
3.7	ÚČETNÍ ZÁVĚRKA.....	31
3.7.1	<i>Předkládání účetních výkazů.....</i>	<i>32</i>
3.8	VÝROČNÍ ZPRÁVA	32
3.9	MAJETKOVÁ STRUKTURA	33
3.9.1	<i>Odpisy majetku</i>	<i>35</i>
3.9.2	<i>Účtování dlouhodobého majetku</i>	<i>37</i>
3.10	DEPOZITA.....	39
3.11	DANĚ.....	40
3.11.1	<i>Daň z příjmů právnických osob.....</i>	<i>40</i>
3.11.2	<i>Daň silniční.....</i>	<i>41</i>

3.11.3	<i>Daň z nemovitostí</i>	43
3.11.4	<i>Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí</i>	43
3.12	PROBLEMATIKA PAP	45
4	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ A FINANCOVÁNÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE HOSPIC FRÝDEK-MÍSTEK	51
4.1	ZDROJE FINANCOVÁNÍ	51
4.1.1	<i>Peněžní fondy příspěvkové organizace</i>	52
4.1.2	<i>Dary</i>	56
4.1.3	<i>Dotace</i>	57
4.1.4	<i>Vlastní zdroje financování</i>	60
4.2	VÝKAZY ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	62
4.3	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ HOSPICE FRÝDEK-MÍSTEK	64
4.3.1	<i>Horizontální analýza rozvahy</i>	65
4.3.2	<i>Vertikální analýza rozvahy</i>	69
4.3.3	<i>Horizontální analýza výkazu zisků a ztráty</i>	73
4.3.4	<i>Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty</i>	77
5	ZÁVĚR	81
	Seznam použité literatury	84
	Seznam zkratk	89
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Příspěvkové organizace jsou nejčastěji využívanými právními formami v oblasti poskytování sociálních a zdravotních služeb. Řadí se zde zejména nemocnice, léčebné ústavy, sanatoria, dětské domovy, domovy důchodců i hospice. Tyto příspěvkové organizace jsou zřizovány územními samosprávnými celky nebo organizačními složkami státu a jejich povinností je dodržovat pravidla, stanovy a zásady vydané a schválené jejím zřizovatelem.

Jedním typem příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem zabývající se poskytováním zdravotních a sociálních služeb je i **Hospic Frýdek-Místek, p. o.** Jedná se o příspěvkovou organizaci zřízenou statutárním městem Frýdek-Místek, jejichž hlavní činností je zajišťování hospicové paliativní péče, poskytování odlehčovacích služeb a sociálně zdravotních služeb.

Cílem diplomové práce bude přiblížit specifika účetnictví a daní vycházející z vnitřních směrnic vydanými příspěvkovou organizací a vysvětlit problematiku pomocného analytického přehledu, se kterou se Hospic Frýdek-Místek musí potýkat. **Dalším důležitým cílem** bude rozbor zdrojů financování a analýza hospodaření Hospice Frýdek-Místek v letech 2011 a 2012. Analýza hospodaření bude provedena metodou horizontálního a vertikálního rozboru aplikovaného na rozvahu a výkaz zisku a ztráty za hlavní a doplňkovou činnost.

První část diplomové práce bude věnována právní úpravě příspěvkové organizace a charakteristice Hospice Frýdek-Místek. Bude objasněn vznik, sloučení, splynutí, rozdělení a zánik příspěvkové organizace dle zákona a dle zásad stanovených jejím zřizovatelem. Kapitola bude popisovat zavedení, provádění vnitřního kontrolního systému a veřejnosprávní kontroly a také bude vymezovat poslání, cíle, předmět činnosti a organizační strukturu Hospice Frýdek-Místek.

Druhá část práce bude zaměřena na právní úpravu účetnictví a daní příspěvkové organizace, na rozsah a způsob vedení účetnictví, účetní závěrku a na majetkovou strukturu organizace, včetně odpisů majetku. Oblast daní bude orientována na daň z příjmů právnických osob, daň silniční a z nemovitostí, a také na daň darovací, dědickou a z převodu nemovitostí. V poslední části kapitoly bude objasněna problematika pomocného analytického přehledu, který musí povinně vybraná příspěvková organizace vykazovat.

Analýza hospodaření a financování příspěvkové organizace bude zachycena ve čtvrté kapitole. Nejprve bude proveden rozbor zdrojů financování v letech 2011 a 2012, kde se řadí peněžní fondy, dary, dotace či vlastní prostředky, které příspěvková organizace získala ze své činnosti. Analýza hospodaření bude taktéž provedena za období 2011 – 2012 na základě horizontální a vertikální analýzy rozvahy a výkazu zisku a ztráty u hlavní i u doplňkové činnosti.

Informace, materiály a podklady pro zpracování diplomové práce budou získávány z interních směrnic, které si příspěvková organizace vytvořila, z výročních zpráv a účetních závěrek. Dalším podstatným zdrojem informací budou Zásady řízení příspěvkových organizací vydané statutárním městem Frýdek-Místek. Pro zpracování práce jsem vycházela zejména z rozhovoru s ekonomkou Hospice Frýdek-Místek.

2 Právní úprava a charakteristika příspěvkové organizace Hospic Frýdek-Místek

Hospic Frýdek-Místek, p. o. (dále jen Hospic Frýdek-Místek) je příspěvková organizace zřízená statutárním městem Frýdek – Místek, která poskytuje péči klientům v terminální fázi jejich onemocnění, zajišťuje paliativní péči a provozuje pobytové odlehčovací služby a sociálně zdravotní služby.

Hospic neboli zdravotnické a sociální zařízení se snaží pomoci lidem v nepříznivé sociální situaci, tak aby i nadále zůstali součástí místního společenství, žili důstojným životem, mohli využívat veřejných služeb, udržovali přátelství a rozvíjeli své individuální možnosti.

Posláním Hospice Frýdek-Místek je poskytování kvalitní paliativní péče, která je zabezpečována multidisciplinárním týmem specialistů. Na přechodnou dobu zajišťuje sociální služby pro lidi, kteří jsou velmi závislí na pomoci jiné osoby v oblasti základních životních potřeb a dovedností. A dále poskytuje sociálně zdravotní péči lidem, kteří pro trvalé nebo dlouhodobé změny svého zdravotního stavu vyžadují péči po dobu, než jim bude zabezpečena v jejich domácím prostředí nebo v pobytových zařízeních sociálních služeb.¹

2.1 Právní úprava

Základní právní rámec Hospice Frýdek-Místek je dán zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon se zabývá pravidly pro hospodaření obcí, měst a krajů, pro sestavování rozpočtů a poskytování dotací. Dále vymezuje právnické osoby, které mohou být zřízeny územním samosprávným celkem a jedním typem právnické osoby je právě příspěvková organizace. Samotná právní úprava příspěvkové organizace zřízená obcí či krajem je objasněná v § 27 až § 37 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, kde je zejména upraveno zřizování, změny a zrušení příspěvkové organizace, hospodaření, fondy a poskytování darů. (Maderová Voltnerová a Tégl, 2011)

Hospic Frýdek-Místek je zřízen statutárním městem Frýdek-Místek, jakožto územním samosprávným celkem, proto je zřizování těchto organizací plně v kompetenci příslušných

¹<http://www.hospicfm.cz/>

zastupitelstev. Podle ustanovení zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů může územní samosprávný celek k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností zřizovat příspěvkové organizace jako právnické osoby, které jsou zpravidla neziskové, jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují právní subjektivitu.

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů podle § 1 dále upravuje základní pravidla pro finanční hospodaření a pro nakládání s peněžními fondy, kde patří rezervní fond, investiční fond, fond kulturních a sociálních potřeb a fond odměn.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách podle § 1 upravuje a stanovuje podmínky a pravidla pro poskytování pomoci fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Dále zákon vymezuje podmínky pro vydávání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkonu veřejné správy v oblasti sociálních služeb a předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách. Zákon taktéž popisuje základními předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka, který uskutečňuje činnost v sociálních službách nebo podle zvláštních právních předpisů při pomoci v hmotné nouzi, v sociálně - právní ochraně dětí, ve školách, školských zařízeních, u poskytovatelů zdravotních služeb, ve věznicích, v zařízeních pro zajištění cizinců a v azylových zařízeních.

Hospic poskytuje zdravotní služby, to je poskytování paliativní péče, a sociální služby, mezi které se řadí odlehčovací služby a sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče. Odlehčovací služby zákon o sociálních službách upravuje v § 44 a sociální služby jsou definovány § 52.

Příspěvkové organizace zřízené obcí či krajem se na rozdíl od příspěvkových organizací zřízených organizačními složkami státu zapisují do obchodního rejstříku. Návrh na zápis do obchodního rejstříku se podává vždy do 15 dnů ode dne, kdy organizace vznikla. (Merlíčková Růžicková, 2013)

2.2 Zřízení a vznik příspěvkové organizace

Podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů může územní samosprávný celek, což je kraj nebo obec, zakládat příspěvkovou organizaci pro takové

činnosti, které jsou zpravidla neziskové. Příspěvkovou organizaci tedy zřizuje zastupitelstvo města Frýdku-Místku, které schvaluje a vydává její zřizovací listinu včetně jejích dodatků.

Zastupitelstvo města v souladu s právními předpisy rozhoduje o rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení příspěvkových organizací. Vznik, rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení příspěvkových organizací se ohlašuje Ústřednímu věstníku České republiky.

Příspěvková organizace se zapisuje do obchodního rejstříku u příslušného rejstříkového soudu a v případě poskytování sociálních služeb také do registru poskytovatelů sociálních služeb podle zákona o sociálních službách. (Zásady řízení příspěvkových organizací, 2013)

2.2.1 Zřizovací listina

Zřizovací listina příspěvkové organizace obsahuje náležitosti uvedené v § 27 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Náležitosti zřizovací listiny jsou:

- název zřizovatele, v případě obce se uvede také její zařazení do okresu,
- název, sídlo příspěvkové organizace a její identifikační číslo osoby poskytnuté správcem základního registru osob,
- definování hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace,
- určení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává k hospodaření,
- vymezení práv, které organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena,
- okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel příspěvkové organizace, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla řádněji využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců; tato činnost nesmí narušovat plnění hlavního účelu organizace a sleduje se odděleně,
- stanovení doby, na kterou je organizace zřízena.

Zřizovací listinu schvaluje zastupitelstvo města a mění se chronologicky vzestupně číslovanými dodatky.

Zdravotnické zařízení bylo zřízeno statutárním městem Frýdek-Místek, ke dni 1. 10. 2009 jako Centrum zdravotních a sociálních služeb Frýdek-Místek, příspěvková organizace. Na šestém zasedání zastupitelstva města dne 5. 12. 2011 byla odsouhlasena změna názvu organizace na Hospic Frýdek-Místek, p. o.

2.3 Sloučení, splynutí a rozdělení příspěvkové organizace

Sloučení, splynutí a rozdělení příspěvkové organizace je řešeno v § 27 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Avšak Hospic Frýdek-Místek má vymezené zásady, které jsou určeny jejím zřizovatelem, a nazývají se Zásady řízení příspěvkových organizací schválené usnesením rady města dne 26. 3. 2013 a upravují podmínky sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení příspěvkové organizace spolu s dalšími pravidly týkající se řízení, hospodaření, financování apod.

Sloučení

„Při slučování příspěvkových organizací rozhodne zastupitelstvo města, která ze slučovaných organizací je organizací přejímající, s níž se slučuje jiná organizace stejné právní formy. Ke sloučení dochází dnem určeným zastupitelstvem města, které rovněž určí, v jakém rozsahu přechází majetek, práva a závazky na přejímající organizaci. Slučované organizace sloučením s přejímající organizací zanikají. Tato skutečnost se oznamuje Ústřednímu věstníku České republiky.“ (Zásady řízení příspěvkových organizací, 2013, str. 5)

Splynutí

Splynutím vzniká ze dvou či více příspěvkových organizací jedna nová organizace, s tím že původní organizace zanikají. Zastupitelstvo města také rozhodne, v jakém rozsahu majetek, práva a závazky splývajících organizací přecházejí na novou organizaci. Dále se počíná obdobně jako při zřízení nové příspěvkové organizace. Ke sloučení či splynutí může dojít pouze u příspěvkových organizací stejného zřizovatele.

Rozdělení

Rozdělení příspěvkové organizace představuje vznik dvou nebo více samostatných příspěvkových organizací a to na základě rozhodnutí zastupitelstva města. Zastupitelstvo města poté stanoví jednu přejímající organizaci, na kterou bude převeden zůstatek původního účtu a také určí rozsah přecházejících práv a závazků na organizaci přejímající a na

organizace nově vzniklé rozdělením původní organizace. U nově vytvořených organizací se jedná stejně jako při zřízení nové příspěvkové organizace.

Ředitelé přejímajících, zanikajících a nově vytvořených příspěvkových organizací jsou nuceni zabezpečit všechny kroky potřebné ke sloučení, slynutí nebo rozdělení příspěvkových organizací.

2.4 Zrušení příspěvkové organizace

Podmínky zrušení příspěvkové organizace jsou taktéž upraveny zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a stejně jako u sloučení, slynutí a rozdělení příspěvkové organizace zde platí zásady stanové zřizovatelem. V případě zrušení příspěvková organizace zaniká dnem určeným v rozhodnutí zastupitelstva města o jejich zrušení. Majetek, práva a závazky zrušené organizace přechází dnem zrušení na zřizovatele.

„Zastupitelstvo města v souvislosti se zrušením příspěvkové organizace:

- *rozhodne o ukončení činnosti příspěvkové organizace k určitému dni,*
- *rozhodne o zrušení organizace, v rozhodnutí o zrušení se uvede název příspěvkové organizace, její sídlo a datum ukončení činnosti,*
- *rozhodne o naložení s nemovitým a movitým majetkem předaným příspěvkové organizaci k hospodaření,*
- *uloží radě města zabezpečit veškeré úkoly spojené se zrušením příspěvkové organizace,*
- *uloží radě města informovat zastupitelstvo města o ukončení činnosti příspěvkové organizace, o stavu pohledávek a závazků, které spolu s majetkem přešly na město,*
- *uloží radě města zajistit oznámení o zrušení příspěvkové organizace Ústřednímu věstníku České republiky.“ (Zásady řízení příspěvkových organizací, 2013, str. 6)*

2.5 Vnitřní kontrolní systém

Vnitřní kontrolní systém je rovněž upraven Zásadami řízení příspěvkových organizací a uvádí, že statutární orgán organizace je povinen uplatnit a udržovat vnitřní kontrolní systém, který formuluje podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy. Dále vnitřní kontrolní systém musí včas zajišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika, která vznikají ve spojitosti s uskutečňováním schválených

záměrů k jejich orgánu veřejné správy. A také obsahuje podmínky a postupy pro včasné překládání informací příslušným úrovním řízení o přítomnosti závažných nedostatků a o plněných opatřeních k jejich nápravě. Je tvořen systémem řídicí kontroly a působnosti útvaru interního auditu tam, kde je zřízen.

Ředitel organizace musí zabezpečit fungování řídicí kontroly a k tomu zejména vymezí rozsah pravomoci a odpovědnosti zaměstnanců při zacházení s veřejnými prostředky a majetkem svěřeným příspěvkové organizaci k hospodaření a zařídí, aby o všech operacích a kontrolách byl vytvořen záznam a vedena příslušná dokumentace. Také musí přijmout veškerá nutná opatření k ochraně veřejných prostředků a zabezpečit hospodárné, efektivní a účelné využívání veřejných prostředků.

Vnitřní kontrolní systém je upraven vyhláškou č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška ustanovuje pro vybrané účetní jednotky podle § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, požadavky na organizační zajištění a způsob provedení inventarizace majetku a závazků, včetně bližších podmínek inventarizace jiných aktiv a jiných pasiv.

Obsah činností, které vedou k zajištění fungování systému řídicí kontroly, je definován v zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Kontrolní metody a postupy jsou specifikovány a blíže popsány ve vyhlášce č. 416/2004 Sb., kterou se provádí předmětný zákon o finanční kontrole.

Hospic Frýdek-Místek má toto ošetřeno Směrnicí o vnitřním kontrolním systému, kde jsou stanoveny postupy a jednotlivé fáze kontrol. Taktéž stanovuje rozsah pravomocí a podpisový vzor. V rámci těchto kontrolních mechanismů provádí pravidelnou kontrolou pokladen. Namátková kontrola probíhá 4x ročně, kdy jsou kontrolovány tři pokladny spolu s depozitní pokladnou, která slouží pro jednodušší a bezpečnější manipulaci s finančními prostředky klientů. Klienti, kteří nemají příbuzné či rodinu, si ukládají svůj důchod právě do depozitní pokladny, kterou má na starost sociální pracovnice.

V protokolu kontroly se uvádí:

- číslo účtu (261),
- název účtu (pokladna),

- druh inventarizace (řádná či mimořádná),
- účetní stav pokladny,
- skutečný stav pokladny,
- inventarizační rozdíl,
- v případě vzniku inventarizačních rozdílů se napíše návrh na vypořádání a popřípadě návrhy na opatření,
- přehled inventárních soupisů,
- datum a místo provedení inventarizace,
- inventarizační komise (předseda, členové, odpovědná osoba).

2.6 Veřejnosprávní kontrola

Zřizovatel příspěvkové organizace dohlíží na hospodaření s veřejnými prostředky podle zákona o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů a také podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů v § 1 vymezuje činnosti směřující k zajištění řídicí kontroly. Zákon stanovuje rozsah finanční kontroly, která je prováděna mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Určuje předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly, která je prováděna podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.

Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů vymezuje kontrolní metody a postupy v oblasti řízení veřejných financí a správy veřejných prostředků s využitím dosavadních nejlepších mezinárodních zkušeností pro jednotlivé fáze kontrolního zajištění procesu přípravy a přímého řízení věcné, finanční a účetní stránky operací.

Veřejnosprávní kontrolu provádí oddělení interního auditu statutárního města Frýdek-Místek, které tvoří kontrolní skupinu. Primátor města vydává písemné pověření k provedení kontroly a také stanoví vedoucího kontrolní skupiny. Pověření musí obsahovat označení kontrolovaného objektu, co je předmětem kontroly, jména kontrolujících, termín provedení kontroly a také kontrolované období. (Zásady řízení příspěvkových organizací, 2013)

Zaměření kontroly:

- kontrola plnění přijatých opatření k nápravě z předchozí kontroly,
- účinnost vnitřního kontrolního systému organizace,
- vnitřní směrnice,
- dodržování zásad efektivnosti a hospodárnosti,
- vztah zřizovatele k organizaci,
- správnost a věrohodnost účetnictví,
- stav a úroveň správy majetku,
- veřejné zakázky, hospodářské smlouvy,
- poskytnuté dotace,
- různé.

O výsledku kontroly se zhotovuje protokol obsahující popis zjištěných nedostatků, označení porušených právních předpisů a termín, ve kterém kontrolovaná osoba sděluje vedoucímu kontrolní skupiny přijatá opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Kontrolní skupina, která se kontroly zúčastnila, je povinna protokol podepsat a stejnopis tohoto protokolu odevzdá vedoucí kontrolní skupiny k podpisu kontrolované osobě. Proti výsledku zjištění je kontrolovaná osoba zmocněna podat písemné odůvodnění magistrátu města do pěti dnů ode dne seznámení s obsahem protokolu, pokud není stanovena lhůta delší. Primátor města poté rozhoduje o námitkách.

Výsledky uskutečněných kontrol u příspěvkové organizace jsou nezbytnou součástí zprávy o činnosti a plnění úkolů příspěvkové organizace. (Zásady řízení příspěvkových organizací, 2013)

Hospic je kontrolován městem, resp. oddělením interního auditu. V letošním roce nastal případ, kdy kontrolní skupina našla chybu v případě fakturování částek za poskytování služeb. Služby poskytovala společnost Alfa, s.r.o. na základě smlouvy o komplexní technické péči o výpočetní techniku, telefonní ústřednu a servis EZS. Oddělení interního auditu našlo problém v případě fakturování částek za jednotlivé služby, poněvadž služby byly fakturovány měsíčně, ale podle smlouvy měly být některé fakturovány ročně či pololetně. Kontrolní komise tedy uvedla, že došlo k nadstandardnímu ohodnocení servisní činnosti. Dle smlouvy a měsíční fakturace služeb nebylo jasné, jak byly využívány služby v rámci smluvní dohody a jaké konkrétní servisní práce byly provedeny. Obecná formulace ve smlouvě neumožňovala

zjistit, o jaké práce se jednalo. Fakturované částky nebyly doloženy pracovním výkazem, který by dokazoval, kolik hodin firma odpracovala v rámci smluvního paušálu. Avšak příspěvková organizace podala námitku proti obsahu kontrolního zjištění, ve které vysvětlila danou situaci. Odůvodnila to tvrzením, že nelze počítat činnost vykazovanou hodinovou sazbou a činnost hodnocenou paušálem za celé provedení díla, a že nedošlo k nadstandardnímu ohodnocení servisní činnosti. Uvedla, že fakturované částky za provedené kontroly a revize jsou vždy podloženy vypracovanými protokoly a revizními zprávami dodavatele a uloženy u vedoucího technicko - provozního úseku. Oddělení interního auditu tuto skutečnost přehodnotilo, stanovilo, že fakturované částky jsou uvedeny správně a uznalo, že organizace postupovala v souladu se smlouvou.

2.7 Předmět činnosti

U nevýdělečných organizací se rozlišují činnosti, které nejsou provozovány za účelem dosažení zisku, tj. hlavní činnost a činnosti, při kterých je dosahováno zisku, tj. doplňková činnost také nazývána jako hospodářská činnost. Při zpracování této podkapitoly se vychází z internetových stránek Hospice Frýdek-Místek.²

2.7.1 Hlavní činnosti Hospice Frýdek-Místek

Hospicová paliativní péče patří mezi hlavní činnosti tohoto zdravotnického zařízení a je určena nevyléčitelně nemocným pacientům, u nichž není možná léčba směřující k uzdravení, ale je možné touto paliativní péčí ztlumit důsledky onemocnění. Sociální služby, což jsou odlehčovací služby a sociální lůžka - sociálně zdravotní služby, patří také mezi hlavní činnosti zdravotního zařízení.

Hospicová paliativní péče

Hospicová péče je upravena v § 22a) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Představuje péči, která je poskytována všem lidem bez rozdílu a bez ohledu na sociální postavení, vyznání, věk, rasu, pohlaví či sexuální orientaci. Pro přijetí je potřeba indikace terminálního stadia onemocnění, které vydá zdravotnické zařízení či praktický lékař a informovaný souhlas klienta s hospitalizací. Pobyt v hospici může navrhnout praktický

²<http://www.hospicfm.cz/>

lékař, ošetřující odborný lékař, rodina a blízcí klienta, anebo sám pacient. Zdravotnické zařízení ručí klientovi, že nebude trpět nesnesitelnou bolestí, bude respektována jeho důstojnost a že v posledních chvílích života nezůstane osamocen.

Odbornou péči zajišťují lékaři, ošetřovatelé, sociální pracovníci, psychologové ale i duchovní. Podle potřeby poskytují sociální, psychologickou a spirituální podporu také blízkým osobám klienta.

Hospic nabízí klientům ubytování v jednolůžkových nadstandardně vybavených pokojích s vlastním sociálním zařízením speciálně upravené také pro imobilní klienty a rovněž je počítáno s možností trvalé přítomnosti blízké osoby. K tomuto účelu jsou pokoje vybaveny přistýlkou. Všem klientům hospice je k dispozici kaple a v případě příznivého počasí i přilehlá zahrada. Pro specializovanou hospicovou paliativní péči je zde kapacita 30 lůžek.

Pobytové odlehčovací služby

Odlehčovací služby upravuje zákon o sociálních službách v § 44 a jedná se terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované dospělým lidem, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu stáří, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a jsou závislí na péči osoby blízké a jejich rodinám, které dlouhodobě o svého blízkého pečují v domácím prostředí. Účelem odlehčovací služby je umožnit pečující osobě nezbytný odpočinek a potřebný čas pro řešení osobních záležitostí. Pobyt na lůžku je časově omezen na dobu maximálně tří měsíců, z toho důvodu je smlouva s klientem uzavírána na dobu určitou.

Odlehčovací služba podle ustanovení § 44 zákona o sociálních službách obsahuje tyto činnosti:

- pomoc při zvládání každodenních úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně,
- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- zajištění ubytování v případě pobytové služby,
- sjednání kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně terapeutické činnosti,
- pomoc při uplatňování vlastních zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti.

Ubytování nabízí klientům ve dvoulůžkových nadstandardně vybavených pokojích s vlastním sociálním zařízením speciálně upravené také pro imobilní klienty. Pro poskytování pobytových odlehčovacích služeb jsou k dispozici čtyři lůžka.

Sociální lůžka – sociálně zdravotní služby

Sociální služby jsou upraveny zákonem o sociálních službách v § 52. Hospic poskytuje pobytové sociální služby dospělým osobám, jejichž zdravotní stav již nevyžaduje pobyt v nemocnici, ale vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nejsou schopny se obejít bez pomoci jiné osoby. Z toho důvodu nemohou být propuštěny ze zdravotnického zařízení do doby, než jim bude zabezpečena pomoc osobou blízkou nebo jinou fyzickou osobou v domácím prostředí nebo v pobytových zařízeních sociálních služeb. Pobyt je pouze dočasným řešením sociální situace klienta, a z toho důvodu je časově omezen. Stejně jako u odlehčovací služby je smlouva s klientem uzavírána na dobu určitou.

Zákon o službách vymezuje tyto základní činnosti sociálních služeb:

- ubytování,
- celodenní strava,
- pomoc při zvládání každodenních úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně,
- pomoc při obstarávání osobních záležitostí,
- aktivizační činnosti a sociálně terapeutické činnosti,
- sociální poradenství,
- pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů,
- nutné ošetrovatelské úkony.

Ubytování nabízí klientům ve dvoulůžkových nadstandardně vybavených pokojích s vlastním sociálním zařízením speciálně uzpůsobeným také pro imobilní klienty. Pro poskytování sociálně zdravotních služeb je k dispozici devět lůžek.

Doplňkové služby

Volnočasové aktivity

Pod vedením odborných pracovníků zajišťuje zdravotnické zařízení klientům volnočasové individuální i skupinové aktivity, prostřednictvím kterých se mohou zapojit do

společenského života zařízení, poznat nové přátele, naučit se novým dovednostem, získat nové vědomosti, informace či udržet se v duševní i fyzické pohodě.

Mezi volnočasové aktivity se řadí:

- hrátky s pamětí,
- kondiční cvičení,
- zpívání,
- duchovní péče,
- poslechové pořady,
- ruční práce,
- projekce filmů apod.

Mimo výše uvedené pravidelné aktivity se uskutečňují i jednodenní akce, výlety a v prostorách hospice probíhají koncerty, plesy, divadla, vernisáže, sportovní dny, cestovatelské besedy – přednášky a prezentace, zahradní akce (opékání párků, pečení placků aj.).

Bazální stimulace

Hospic Frýdek-Místek je také certifikovaným poskytovatelem bazální stimulace[®]. Toto označení je chráněno jako ochranná známka, jejímž vlastníkem je INSTITUT Bazální stimulace[®], s.r.o.

Jedná se o vědecký pedagogicko - ošetrovatelský koncept podporující vnímání, komunikaci a pohybové schopnosti člověka. Ošetrovatelská péče nebo pedagogická praxe je v konceptu uspořádána tak, aby byly podporovány schopnosti klienta. Podmínkou je také práce s autobiografií klienta a začlenění jeho příbuzných do ošetrovatelského nebo pedagogického procesu. Koncept má vyhotovené rehabilitační techniky pro stimulaci vnímání tělesného schématu vestibulární stimulaci, vibrační, taktilně - haptickou, chuťovou, optickou, auditivní a olfaktorickou stimulaci. Bazální stimulace[®] se zavádí do klinické péče, jako je intenzivní medicína, neonatologie, následná péče, a také do neklinické praxe, kde patří domovy pro seniory, ústavy sociální péče, speciální školy, hospice a domácí péče. Výrazně podporuje kvalitu života klientů a přizpůsobuje se jejich věku a zdravotnímu stavu.³

³<http://www.bazalni-stimulace.cz/>

Canisterapie

Canisterapií se rozumí léčebný kontakt psa a člověka. Předpokládá se, že pes svou přítomností dokáže vyvolat dobrou náladu a úsměv na tváři. Způsob provedení canisterapie může být individuální nebo kolektivní. Při léčbě se využívá různých druhů plemen, s průkazem původu, ale i bez něj.

Následující tabulka obsahuje služby, které patří mezi hlavní činnosti hospice a pro porovnání je zde uveden počet klientů v roce 2011 a 2012 využívající jednotlivé služby. V tabulce je rovněž vypočtený absolutní rozdíl a procentní rozdíl mezi rokem 2011 a 2012.

Tab. 2.1: Počet klientů Hospice Frýdek-Místek v letech 2011, 2012

Služby	Počet klientů		Změna	
	2011	2012	Absolutní	Procentní
Hospicová péče	52	105	53	101,92
Odlehčovací služby	132	94	-38	-28,79
Sociální lůžka	8	17	9	112,50
Celkem	192	216	24	12,5

Zdroj: vlastní zpracování z údajů Výroční zprávy Hospice Frýdek-Místek za rok 2011 a 2012

Z tabulky 2.1 je patrné, že v roce 2012 došlo ke zvýšení počtu klientů zejména v poskytování hospicové paliativní péče a to o 53 klientů, což je zvýšení o 101,92 %. V oblasti odlehčovacích služeb však došlo k výraznému snížení počtu klientů v roce 2012 oproti roku 2011, a to o 38 klientů, což dělá snížení o 28,79 %. Avšak služby v podobě poskytování sociálního lůžka byly v roce 2012 poskytnuty 17 klientům, kdežto v roce 2011 jen 8 klientům, tedy došlo ke zvýšení o 112,50 %. Celkově došlo k přírůstku v roce 2012 o 24 klientů.

2.7.2 Doplnkové činnosti Hospice Frýdek-Místek

Podle ustanovení § 27 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů zřizovatel ve zřizovací listině určí okruhy doplňkové činnosti, které navazující na hlavní účel organizace, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla řádněji využívat všechny své

hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců. Doplnková činnost však nesmí narušovat plnění hlavních účelů organizace a sleduje se odděleně.

Účelem stanovení doplňkové činnosti je zájem zřizovatele, ale i příspěvkové organizace, o co nejlepší využití veškerého ekonomického potenciálu příspěvkové organizace. Jedná se o nejsnazší způsob, jakým může příspěvková organizace dospět ke zlepšenému hospodářskému výsledku, který je následně zdrojem jejích peněžních fondů.⁴

Mezi doplňkové činnosti Hospice Frýdek-Místek patří především:

- stravovací služby, zejména cizí strážníci,
- poskytování pronájmu,
- kopírovací práce,
- přespávání hostů klientů,
- čištění a praní prádla pro ostatní subjekty,
- sterilizace.

2.8 Organizační struktura Hospice Frýdek-Místek

2.8.1 Zaměstnanci a dobrovolníci

Hospic Frýdek-Místek v současné době zaměstnává **54 zaměstnanců**. Tento stav zaměstnanců je dán k 1. 1. 2014. Struktura profesí je uspořádaná takovým způsobem, aby byly klientům poskytnuty veškeré dostupné služby a aby byl dostatečně zajištěn samotný provoz hospice. Organizační schéma Hospice Frýdek-Místek viz příloha č. 1.

Organizace se člení na čtyři úseky:

- zdravotnický úsek (lékaři, všeobecné sestry, ošetřovatelé),
- úsek sociálních služeb (sociální pracovník, pracovník sociální péče, psycholog),
- ekonomicko - správní úsek (vedoucí ekonomického úseku, finanční a mzdová účetní, recepční),
- provozně - technický úsek (technik provozu, správce, kuchařky, pradleny).

⁴<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=8257&TypeID=2>

Mezi hlavní činnost patří hospicová paliativní péče. Odbornou péči zajišťuje multidisciplinární tým odborníků v oblasti medicínské, ošetrovatelské, sociální, psychologické ale i duchovní. Tento tým tvoří lékaři, všeobecné sestry, zdravotní asistenti, ošetrovatelé, knězi a psychologové. V tomto případě evangelický kněz má s příspěvkovou organizací uzavřenou dohodu o provedení práce, kdežto ostatní knězi plní svou činnost z dobré vůle pomoci klientům bez nároku na odměnu. Součástí hlavní činnosti hospice je také sociální a odlehčovací služba. Tyto činnosti vykonávají pracovníci v sociálních službách.

Dobrovolníci, působící v hospici jsou platnými členy interdisciplinárního týmu. Plní individuální přání klientů, zajišťují společenský kontakt, účast na společenských akcích apod. V průběhu roku 2011 a 2012 prošlo hospicem 68 dobrovolníků, kteří pacientům nabídli svůj čas a zájem bez jakéhokoliv nároku na odměnu. Z celého počtu dobrovolníků zůstalo k dispozici nemocným na hospicovém i sociálním úseku nakonec 35 stálých dobrovolníků.

Činnost organizace řídí ředitel a vedoucí jednotlivých úseků. Vedoucí zdravotního úseku, vedoucí sociálního úseku, vedoucí ekonomického úseku, vedoucí provozně - technického úseku. Ve foyer budovy u vstupu je recepce, kde recepční podává veškeré informace o chodu zařízení, přijímá návštěvy apod. Stravovací provoz hospice zajišťují kuchařky ve stravovacím zařízení. O budovu hospice se stará správce, úklidové práce provádí uklízečky externí firmy. Administrativní práce také zajišťuje finanční a mzdová účetní.

Na základě členění na dané úseky jsou zaměstnanci přímo podřízeni vedoucímu úseku a všichni pak řediteli. Ostatní zaměstnanci zabezpečují úkoly v rámci stanovených činností a funkčních náplní a plní další úkoly uložené nadřízeným vedoucím zaměstnancem.

2.8.2 Ředitel příspěvkové organizace

Ve zřizovací listině Hospice Frýdek-Místek je uvedeno, že statutárním orgánem příspěvkové organizace je ředitel, který je jmenován a odvoláván radou města. Jménem organizace jedná samostatně a je odpovědný radě města za činnost organizace. Při své činnosti je povinen počínat si v souladu s platnými právními předpisy a pokyny zřizovatele.

Ředitel jmenuje a odvolává své zástupce a určuje, který ze zástupců v době jeho nepřítomnosti bude jednat a rozhodovat ve věcech, které jsou svěřeny řediteli. Ředitel příspěvkové organizace plní úkoly zaměstnavatele, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se

zaměstnanci a vyměřuje platy těmto zaměstnancům podle příslušných platných právních předpisů.

Mezi práva a povinnosti ředitele příspěvkové organizace patří:

- odpovídá za vytvoření, funkčnost a účinnost vnitřního kontrolního systému organizace,
- odpovídá za zhotovení zprávy o činnosti a plnění úkolů organizace,
- odpovídá za zpracování rozboru hospodaření organizace vždy k 31. 12. příslušného roku a za jeho předložení příslušnému odvětvovému odboru,
- předkládá příslušnému odvětvovému odboru statistické výkazy, roční vyúčtování dotací a dokumenty o poskytnutých zálohách,
- zajišťuje provedení inventarizace majetku a závazků k 31. 12., které se musí nejpozději do 10. 1. následujícího roku předložit odboru správy obecního majetku,
- zajišťuje uskutečnění inventarizace závazků k 31. 12.,
- je povinen zabezpečit bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci,
- předkládá návrh na zápis změn týkajících se příspěvkové organizace do obchodního rejstříku,
- odpovídá za aplikaci pokynů zřizovatele k vedení účetnictví a výkaznictví,
- neprodleně ohlašuje každou závažnou mimořádnou událost dotýkající se činnosti organizace nebo jejich zaměstnanců,
- splňuje usnesení rady města a zastupitelstva města,
- vede přehled o své nepřítomnosti na pracovišti atd.

Ředitel sděluje elektronicky příslušnému odvětvovému odboru každou závažnou mimořádnou událost týkající se činnosti organizace nebo jejich zaměstnanců. Například se může jednat o závažné úrazy, epidemiologická opatření, značné škody na majetku, kdy škoda přesahuje 20 000 Kč, havárie, technologické nebo technické závady, soudní spory, trestní oznámení a zahájení trestního řízení. (Zásady řízení příspěvkových organizací, 2013)

2.8.3 Vedoucí úseku

V organizačním řádu hospice je uvedeno, že vedoucího úseku jmenuje a odvolává ředitel organizace v souladu se zákoníkem práce. Vedoucí úseku je zaměstnanec, který řídí, koordinuje a kontroluje činnost svěřeného úseku a odpovídá za ní řediteli organizace. Je

považován za nadřízeného zaměstnanců zařazených do úseku a organizuje, řídí a kontroluje práci jiných zaměstnanců zařazených do úseku.

Vedoucí úseku podepisuje písemnosti zpracované úsekem, k jejichž podpisu byl písemně pověřen ředitelem.

Úseky nejsou oprávněny zasahovat do kompetencí jiných úseků s výjimkou věcí, ve kterých tak rozhodne ředitel organizace. Případné spory mezi úseky při zabezpečování pracovních úkolů řeší vedoucí příslušných úseků dohodou. Nedojde-li k dohodě, rozhoduje ředitel.

3 Účetnictví a daně příspěvkové organizace

V následující kapitole bude věnována pozornost předpisům upravující právní aspekty účetnictví a daní příspěvkových organizací. Kapitola je zaměřena na způsob vedení účetnictví, účetní závěrku, ale i na způsob provedení inventarizace majetku a závazků. Důležitým bodem, této kapitoly je majetková struktura a s tím spojené odpisy majetku. Objasněna bude také oblast daní a problematika pomocného analytického přehledu, se kterým se musí příspěvková organizace potýkat.

3.1 Právní úprava účetnictví a daní

Hospic Frýdek-Místek je příspěvková organizace zřízená statutárním městem Frýdek-Místek a je samostatnou účetní jednotkou, která vede podvojně účetnictví pro příspěvkové organizace. Základní právní předpis týkající se účetnictví je zákon č. 563/1991 Sb., **o účetnictví**, ve znění pozdějších předpisů. Příspěvková organizace je právnickou osobou a tudíž účetní jednotkou, která je povinna vést účetnictví. Pravidla, postup a podmínky pro vedení účetnictví vyplývají nejen ze samotného zákona o účetnictví, který se zabývá spíše obecnými principy a obecnými pojmy, které jsou společné pro všechny typy účetních jednotek, ale především z navazující **vyhlášky č. 410/2009 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů. Na tyto právní předpisy dále navazují další vyhlášky o inventarizaci majetku a závazků a o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek. Účetní postupy pak vycházejí z **Českých účetních standardů** pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. Jedná se o české účetní standardy č. 701 až 710. (Maderová Voltnerová a Tégl, 2011)

Maderová Voltnerová a Tégl (2011) potvrzují, že příspěvková organizace je nejen účetní jednotkou, ale jako právnická osoba i daňovým poplatníkem, proto se na ní vztahují veškeré zákony daňové soustavy České republiky jako je zákon o daních z příjmů, o rezervách, o dani silniční, dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí, o dani z nemovitostí, o dani z přidané hodnoty či zákon o spotřebních daních.

Merlíčková Růžičková (2013) tvrdí, že v určité míře se o příspěvkových organizacích zmiňuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, aniž by zde byl tento pojem přímo uveden a blíže vysvětlen. V letech 2011, 2012 i 2013 platilo dle § 18 zákona o daních z příjmů, že

příspěvkové organizace měly zvláštní daňový režim a jednalo se o **poplatníky, kteří nebyli založeni nebo zřízení za účelem podnikání**, ale byli založeni za účelem provozování činnosti ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich zřízení. Je zde kladen větší důraz na důležitosti výsledků hlavního poslání, přičemž výše příjmů z něj stojí obvykle až na druhém místě. **V roce 2014** však došlo ke změně a příspěvkové organizace jsou upraveny dle § 17a) zákona o daních z příjmů a v tomto případě se používá označení **veřejně prospěšný poplatník**. Veřejně prospěšným poplatníkem je označován poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.

3.2 Účetnictví

Hospic Frýdek-Místek je samostatnou účetní jednotkou, která vede podvojně účetnictví pro příspěvkové organizace. Základní funkcí účetnictví je poskytovat spolehlivé informace o finanční situaci, majetku a závazcích účetní jednotky, o jejím celkovém hospodaření a o hospodářském výsledku za kalendářní rok. Účetnictví se tedy vede za účetní jednotku jako celek a musí být průkazné, úplné, aby poskytlo věrohodné informace o hospodaření organizace.

Účetní jednotka je povinna dodržovat při vedení účetnictví zejména směrnou účtovou osnovu, uspořádání a označování položek účetní závěrky, účetní metody a ostatní podmínky vedení účetnictví stanovené prováděcími právními předpisy. Prostřednictvím účetních zápisů se na účetních dokladech zachycují veškeré skutečnosti o stavu a pohybu majetku, vzniku nákladů a výnosů, o pohledávkách a závazcích.

Hospic Frýdek-Místek má stanovené postupy, metody a zásady pro účtování ve vnitřní směrnici pro vedení účetnictví, která nabyla platnost 24. června 2013 a byla schválená ředitelem hospice. Účetní jednotka používá pro své účetnictví směrnou účtovou osnovu dle vyhlášky č. 410/2009 Sb.

Účetní data a účetní případy jsou zpracovávána na počítači s použitím účetního softwaru PVT Fenix, a to formou těchto účetních sestav:

- účetní deník,
- hlavní účetní kniha,
- rozvaha,

- výkaz zisku a ztráty,
- příloha,
- pomocný analytický přehled (PAP).

Příspěvková organizace není zřízena či založena za účelem podnikání, ale její činnost je vymezena ve zřizovací listině a je hlavním účelem této organizace. Jestliže vykonává doplňkovou činnost, také se jí říká hospodářská, je tato skutečnost taktéž uvedena ve zřizovací listině, poněvadž musí být schválena zřizovatelem, a je sledována odděleně od běžného hospodaření. (Směrnice pro vedení účetnictví, 2013)

3.3 Rozsah vedení účetnictví

Zákon o účetnictví v § 9 vymezuje rozsah vedení účetnictví a říká, pokud nestanoví tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak, účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v plném rozsahu. Avšak také vymezuje účetní jednotky, které mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu za předpokladu, že o tom rozhodne jejich zřizovatel. Zřizovatel, tedy statutární město Frýdek-Místek, se rozhodl, že Hospic Frýdek-Místek povede účetnictví ve **zjednodušeném rozsahu**.

Zákon o účetnictví v § 13a) uvádí, v čem spočívá vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Znamená tedy, že účetní jednotky:

- sestavují účtový rozvrh, v němž mohou uvést pouze účtové skupiny, nevyžaduje-li zvláštní právní předpis členění podrobnější,
- mohou spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize,
- nepoužijí ustanovení týkající se oceňování ke konci rozvahového dne, kdy se zahrnují jen zisky, které byly dosaženy a berou v úvahu všechna předvídatelná rizika a možné ztráty, které se týkají majetku a závazků a jsou jim známy do okamžiku sestavení účetní závěrky, jakož i všechna snížení hodnoty bez ohledu na to, zda je výsledkem hospodaření účetního období zisk nebo ztráta, tohle ustanovení se netýká odpisů,
- nepoužijí ustanovení týkající se rezerv a opravných položek, s výjimkou rezerv a opravných položek podle zvláštních právních předpisů,
- nepoužijí ustanovení týkající se ocenění reálnou hodnotou u majetku a závazků s výjimkou při přeměně bytových družstev,

- sestavují účetní závěrku v rozsahu stanoveném pro jednotlivé skupiny účetních jednotek prováděcím právním předpisem.

Účetní jednotky, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, nemusí účtovat v knihách analytických účtů, v nichž podrobně rozvádějí účetní zápisy hlavní knihy a v knihách podrozvahových účtů, ve kterých se uvádějí účetní zápisy, které se neprovádějí v deníku či v hlavní knize. (Nováková, 2013)

3.4 Oběh účetních dokladů

Oběh účetních dokladů znamená pohyb dokladů od jejich vystavení nebo obdržení až po úschovu neboli archivaci a skartaci. Účetní jednotky musí mít vypracovaný plán oběhu účetních dokladů, jež je upraven vnitřní směrnici a tato směrnice určí odpovědné osoby, které provádějí tyto úkony a musí obsahovat lhůty k vyhotovení dokladů a jejich zpracování. Oběh účetních dokladů představuje neustále se opakující cyklus, který obsahuje fázi vyhotovení dokladu, přezkoušení dokladu, třídění a číslování, zaúčtování dokladu, uložení a skartace dokladů.⁵

Oběh účetních dokladů je rovněž upraven vnitřní směrnici pro vedení účetnictví, kterou si sama příspěvková organizace, Hospic Frýdek-Místek, vytvořila.

V uvedené příspěvkové organizaci to funguje tak, že účetní vystaví na základě podložených skutečností účetní doklady v systému PVT Fenix. Tyto vydané faktury musí být číselně označeny, opatřeny názvem organizace, dnem vyhotovení dokladu, peněžní částkou a podpisem oprávněných osob.

Nedílnou součástí účetních dokladů jsou záznamy prvotní evidence, může se jednat o výdejky, protokoly o převzetí, kalkulace, aj. Veškeré došlé faktury musí být předány účetní, která vede předepsanou evidenci o přijatých fakturách v programu PVT Fenix. U faktur je třeba ověřit, zda údaje odpovídají skutečným dodávkám a provedeným úkonům, dále je zapotřebí je zkontrolovat po stránce formální i početní správnosti a po schválení ředitelem organizace je nutné faktury proplatit prostřednictvím příkazu k úhradě či hotově.

Veškeré účetní doklady ověřující hospodářské a účetní operace musí být přezkoušeny po stránce věcné správnosti a přípustnosti operace a po stránce formální a to před jejím

⁵http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d1624v1600-ucetni-doklady-a-jejich-pouziti-v-praxi/?search_query

zaplacením a zúčtováním. Účetní doklady se přezkušují z hlediska věcného, číselného a formálního. Přezkoušení účetních dokladů z těchto hledisek spočívá především v ověření správnosti všech údajů účetních dokladů, včetně přezkoušení jejich početní správnosti (tzn. že údaje odpovídají provedeným pracím, výkonům a dodávkám).

Při opravách chyb, zjištěných při přezkušování správnosti údajů, je nutno postupovat podle zásad pro provádění oprav, zápisu v účetních písemnostech, uvedených v zákoně o účetnictví. (Směrnice pro vedení účetnictví, 2013)

3.5 Archivace účetních dokladů

Archivace dokladů při vedení účetnictví je upravena podle § 31 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění. Doklady pro mzdovou agendu se archivují podle § 35a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Účetní doklady jsou důležitým průkazným materiálem, a proto musí být uspořádány i archivovány tak, aby při případné kontrole mohly být použity jako důkazní prostředek.

Příspěvková organizace má archivaci účetních dokladů upravenou ve vnitřní směrnici pro vedení účetnictví, která nabyla platností 24. června 2013.

Archivace podle typu dokumentu:

- stejnopisy evidenčních listů – 3 roky,
- účetní záznamy, kterými účetní jednotky dokládají formu vedení účetnictví – 5 let,
- účetní doklady – 5 let,
- účetní knihy – 5 let,
- odpisové plány – 5 let,
- inventurní soupisy – 5 let,
- účtový rozvrh – 5 let,
- pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti – 6 let,
- účetní závěrka – 10 let,
- výroční zpráva – 10 let,
- mzdové listy nebo účetní záznamy o údajích potřebných pro účely důchodového pojištění – 30 let.

Obecně pro účetní jednotky platí zásada dlouhodobé čitelnosti a prokazatelnosti. V případě tištěných dokumentů, je dobré společně s originálem účtenky uchovávat i její kopii, u které nehrozí ztráta čitelnosti. (Směrnice pro vedení účetnictví, 2013)

3.6 Inventarizace majetku a závazků

Inventarizace majetku a závazků je upravena vyhláškou č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků, ve znění pozdějších předpisů, a vytyčuje pro vybrané účetní jednotky požadavky na organizační zajištění a způsob provedení inventarizace majetku a závazků. Stejně tak je inventarizace majetku a závazků upravená vnitřní směrnicí pro účtování, která je schválená ředitelem organizace.

Zákon o účetnictví v § 29 uvádí, že účetní jednotky na základě inventarizace zjišťují skutečný stav veškerého majetku a závazků a ověřují, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku a závazků v účetnictví. Inventarizaci účetní jednotky provádějí k okamžiku, ke kterému sestavují účetní závěrku jako řádnou nebo mimořádnou. V některých případech mohou účetní jednotky provádět inventarizaci i v průběhu účetního období. Inventarizují se všechny rozvahové a podrozvahové účty podle jednotlivých analytických účtů. Inventarizuje se rovněž drobný hmotný a nehmotný majetek vedený v tzv. operativní evidenci.

Účetnictví je průkazné, jestliže všechny účetní záznamy tohoto účetnictví jsou průkazné a organizace provedla inventarizaci.

Zákon o účetnictví definuje dva druhy inventarizace a to:

- fyzická inventura – která se používá u majetku hmotné povahy, peněz v pokladně či cenin,
- dokladová inventura – která se využívá u majetku nehmotné povahy, jako jsou pohledávky a závazky a u kterých je nutné porovnat doklady se skutečností.

Příkaz k provedení inventarizace majetku a závazků příspěvkové organizace vydá ředitel příspěvkové organizace. Nařízení obsahuje datum, ke kterému je inventarizace prováděná a jmenování členů inventarizační komise.

Vyhláška č. 270/2010 Sb., v § 4 uvádí, že pro provedení jednotlivých inventur je potřeba zajistit inventarizační komisi, která je nejméně dvoučlenná a zřizuje se nejpozději do okamžiku zahájení inventury. Za provedení inventarizace odpovídá předseda inventarizační

komise a tato komise také zodpovídá za vyřazování majetku a to na základě návrhu k jeho vyřazení. Zváží se oprávněnost vyřazení a o vyřazení majetku se sepíše protokol. Při provádění inventarizací je potřeba ohlásit každou odchylku od žádoucího stavu, a to neprodleně v průběhu probíhání inventarizace předsedovi inventarizační komise.

Vedoucí ekonomického úseku vytváří plán inventarizace. V § 5 vyhlášky o inventarizaci majetku a závazků se uvádí, že pro provedení inventury je zapotřebí sestavit plán inventur, ve kterém se zachycují údaje o okamžiku zahájení a ukončení jednotlivých inventur a okamžiku, ke kterému se zjišťují skutečné stavy. Důležitým bodem plánu inventur je seznam inventurních soupisů.

Zjištěné stavy se zaznamenávají do inventurních soupisů, které musí být podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace. Inventurní soupisy jsou průkazné účetní záznamy, které musí mít náležitosti stanovené zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Porovnají se stavy účetní se stavem skutečným a vyčíslí se tak inventarizační rozdíly, které musí být vyúčtovány do účetního období, v němž inventarizace probíhá. Po provedení inventury inventarizační komise vyhotoví inventarizační zápis, jehož přílohy tvoří inventurní soupisy.

Během inventarizace mohou vzniknout inventarizační rozdíly a to buď manko, nebo přebytek. Tento rozdíl vzniká v důsledku toho, že skutečné stavy hospodářských prostředků se po zachycení v inventárních soupisech porovnají se zápisy o stavech těchto prostředků v účetnictví. Vzniklé inventarizační rozdíly se následně zachytí v inventárních soupisech nebo přímo na účetních dokladech, na jejichž podkladě se inventarizační rozdíly vyúčtují v období, kterého se týkají.

Ředitel příspěvkové organizace po ukončení inventarizace učiní opatření na zajištění maximální ochrany majetku, ověření vlastnických práv, zamezení dalších ztrát na majetku, opatření k lepšímu využití majetku, propracování vnitřních norem, využití poznatků z inventarizace k finančnímu řízení. O návrzích a opatřeních vzešlých z provedených inventur bude rozhodnuto v takové lhůtě, aby bylo zabezpečeno jejich vyúčtování k 31. 12. běžného roku. (Směrnice pro vedení účetnictví, 2013)

3.7 Účetní závěrka

Účetní závěrka je vymezena v zákoně o účetnictví v § 18 a je tvořena:

- a) rozvahou,
- b) výkazem zisku a ztráty,
- c) přílohou, včetně pomocné analytické evidence.

Příloha obsahuje doplňující informace týkající se rozvahy, výkazu zisku a ztráty. Dále také obsahuje informace o výši splatných závazků pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, o výši splatných závazků veřejného zdravotního pojištění a o výši evidovaných daňových nedoplatků u místně příslušných finančních orgánů.

Součástí účetní závěrky může být i přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu.

Hospic Frýdek-Místek **nemá povinnost** mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Pouze se provádí ověření a kontrola ze strany oddělení interního auditu, kterou vykonává kontrolní skupina stanovená statutárním městem Frýdek-Místek. Tato kontrolní skupina provádí u příspěvkové organizace kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Vyjma roku 2012, kdy dotace MPSV ČR byla nad 3 mil. Kč, měl hospic povinnost předložit zmíněnému ministerstvu samostatný audit, provedený auditorem.

Schvalování účetní závěrky probíhá podle vyhlášky č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek. Na základě této vyhlášky vyplývá příspěvkové organizaci, že musí zajistit přípravu a předložení podkladů pro schvalování účetní závěrky schvalujícímu orgánu přehledným způsobem, který umožní zejména efektivní posouzení úplnosti a průkaznosti účetnictví a vyhodnocení předvídatelných rizik a ztrát ve vztahu k věrnému a poctivému obrazu předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky. Hospic Frýdek-Místek v tomto případě předkládá účetní závěrku ke schválení jejímu zřizovateli, tedy **Radě města Frýdek-Místek**, a jakmile ji zřizovatel schválí, posílá se spolu s protokolem o schválení / neschválení účetní závěrky do Centrálního systému účetních informací státu. Tento protokol zahrnuje identifikaci schvalované účetní závěrky, datum rozhodování o schválení nebo neschválení účetní závěrky,

identifikaci osob rozhodujících o schválení nebo neschválení účetní závěrky, výrok o schválení nebo neschválení účetní závěrky, zápis o neschválení účetní závěrky, identifikaci průkazných účetních záznamů, případně popis dalších skutečností významných pro uživatele účetní závěrky.

3.7.1 Předkládání účetních výkazů

Účetní výkazy příspěvkové organizace se čtvrtletně posílají zřizovateli, resp. oddělení interního auditu, který kontroluje kompletnost těchto výkazů. Oddělení interního auditu poté tyto výkazy předává kraji. V případě nesrovnalostí (hlavně v PAP) a nedostatků kraj zpátky tyto výkazy předá zřizovateli a ten informuje organizaci o zjištěných skutečnostech a předkládá jim zpětně tyto výkazy k odstranění zjištěných chyb či nedostatků.

Za účetní výkazy, které se předkládají daným orgánům, se považuje rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha a pomocný analytický přehled (PAP), který musí příspěvková organizace zpracovat.

3.8 Výroční zpráva

Výroční zpráva představuje zprávu o činnosti organizace za uplynulý rok, jejímž účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení příspěvkové organizace. Příspěvková organizace je povinna vždy do 31. března zveřejnit výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací. Výroční zpráva je zveřejňována na internetových stránkách Hospice Frýdek-Místek.

Výroční zpráva hospice především obsahuje přehled činností vykonávaných v průběhu předchozího kalendářního roku s uvedením vztahu k účelu založení účelového zařízení. Obsah výroční zprávy se dělí na úkoly hlavní činnosti a také doplňkové činnosti. Dále je zde uveden provozně technický úsek (údržba budov a zařízení, stravovací provoz a prádelenský provoz) a ekonomický úsek. Tento se zaměřuje na hospodaření příspěvkové organizace, tzn. členění nákladů a výnosů, dále na čerpání účelových, neúčelových dotací, a také na rozbor mzdových prostředků a na peněžní fondy včetně krytí. Součástí výroční zprávy je také rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha.

3.9 Majetková struktura

Majetek příspěvkové organizace je tvořen různými prostředky, například se zde řadí budovy, stroje, zařízení, dopravní prostředky, zásoby, peněžní prostředky a jiné majetkové hodnoty, které organizace vlastní a využívá je při své činnosti. Struktura majetku závisí na oboru, v jakém organizace působí, a konkrétních provozovaných činnostech.

Příspěvková organizace hospodaří se svěřeným majetkem zřizovatele, který je jí předán k hospodaření a s majetkem, který získala vlastní činností. S majetkem je příspěvková organizace oprávněna nakládat pouze v rozsahu a za podmínek stanovených zřizovatelem ve zřizovací listině. (Zásady řízení příspěvkových organizací, 2013)

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v oblasti užívacích a vlastnických vztahů k majetku nerozlišuje mezi majetkem oběžným, tj. peníze, ceniny a zásoby, dlouhodobým hmotným či nehmotným, který je zejména pořizován z investičních zdrojů nebo drobným dlouhodobým hmotným majetkem pořizovaným z nákladů. Je však důležité ve zřizovací listině vymezit a upravit uživatelské vztahy pro jednotlivé skupiny majetku s ohledem na účelnost. Zřizovatel musí vymezit, který majetek zůstává v jeho vlastnictví a příspěvkové organizaci je jen předán k hospodaření, a který majetek je vydán do vlastnictví příspěvkové organizace. (Schneiderová, 2010)

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v § 27 vysvětluje, že příspěvková organizace nabývá majetek pro svého zřizovatele. Zřizovatel určuje, ve kterých případech je k nabytí takového majetku třeba jeho předchozí písemný souhlas.

Dle § 27 může příspěvková organizace do svého vlastnictví nabýt pouze majetek nezbytný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena, a to:

- bezúplatným převodem od svého zřizovatele,
- darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele,
- děděním; bez předchozího písemného souhlasu zřizovatele je příspěvková organizace povinna dědictví odmítnout, nebo
- jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele.

V § 27 je také uvedeno, že pokud se majetek, který organizace nabyla od svého zřizovatele, stane trvale nepotřebný, nabídne ho přednostně bezúplatně zřizovateli a to

písemně. Pokud zřizovatel nepřijme písemnou nabídku, může příspěvková organizace po jeho předchozím písemném souhlasu majetek převést do vlastnictví jiné osoby za podmínek stanovených zřizovatelem.

Příspěvková organizace může využívat majetek, který má ve výpůjčce nebo v nájmu, ovšem tato forma užívání nevyplývá ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ale musí být upravena nájemní smlouvou nebo smlouvou o výpůjčce. Hospic má uzavřenou nájemní smlouvu se svým zřizovatelem o nájmu nebytových prostor.

Příspěvková organizace je oprávněna provádět na nemovitém majetku opravy a stavební úpravy ve výši a způsobem stanovených zřizovací listinou. V případě havárie organizace provede neodkladná a naléhavá opatření tak, aby nedocházelo k dalším škodám, a tyto skutečnosti neprodleně oznámí odvětvovému odboru. (Zásady řízení příspěvkových organizací, 2013)

Hospic Frýdek-Místek má velké množství majetku. Vyskytuje se zde majetek dlouhodobý nehmotný, hmotný i finanční a samozřejmě také drobný hmotný majetek.

Hlavní budova hospice, ve kterém je vykonávána veškerá jeho činnost, je ve vlastnictví zřizovatele, tedy statutárního města Frýdek-Místek. Krom této budovy je však součástí majetku příspěvkové organizace i další majetek, který je evidovaný na účtu 021 - stavby, jako je trafostanice, oplocení, veřejné osvětlení, splašková kanalizace či přípojka vody a plynu aj.

Součástí dlouhodobého hmotného majetku evidovaný na účtu 022 – samostatné movité věci a soubory movitých věcí je například zdravotnický vozík, varný kotel elektrický, automobil Škoda Roomster, sprchovací lůžko, sprchovací vozík, recepční pult, pračka, myčka, mikrovlnná trouba, konvektomat, chladicí stůl, dorozumívací zařízení aj.

Dlouhodobý nehmotný majetek, jehož pořizovací cena je vyšší než 60 000 Kč, je tvořen informačním systémem Medicus. Jedná se o nejrozšířenější lékařský program pro vedení zdravotnické dokumentace včetně odborných vyšetření, vyúčtování zdravotní péče plátcům, ekonomické a zdravotnické přehledy, sestavy.

Dalším softwarovým vybavením vyskytující se v příspěvkové organizaci avšak již ve skupině majetku 018 – drobný dlouhodobý nehmotný majetek, tj. 60 000 Kč je i účetní program PVT Fenix, který kromě běžného zaznamenávání a evidování účetních případů se

orientuje i na evidenci pomocného analytického přehledu. Dále počítačový program Cygnus je rovněž využíván a slouží na evidenci sociální části, finančních a věcných depozit, evidenci majetku a eviduje přehled zaměstnanců. Tyto počítačové programy však už nejsou zařazeny do kategorie dlouhodobého nehmotného majetku.

V oblasti majetkových vztahů se setkáváme i s problematikou pohledávek. Mohou nastat případy, kdy příspěvkové organizaci pohledávka zanikla z důvodu rozhodnutí soudu o vyrovnání nároků, promlčení, respektive zániku práva. V tomto případě musí příspěvková organizace informovat zřizovatele o důvodech vzniku pohledávky a její výši a také o důvodech promlčení, respektive zániku práva k vymáhání pohledávky nebo její části. Zároveň je povinna informovat o tom, který její zaměstnanec nese odpovědnost za promlčení, respektive za zánik práva k vymáhání pohledávky nebo její části, a určení výše náhrady škody ve smyslu pracovněprávních předpisů. Organizace také může odepsat pohledávku bez souhlasu zřizovatele při prokázání nedobytnosti pohledávky. Za nedobytnou pohledávku se může považovat pohledávka na základě prohlášení soudu, respektive potvrzení jiných orgánů činných v trestním či civilně správním řízení o její nedobytnosti, pohledávka za dlužníkem, který zemřel a pohledávka nemohla být uspokojena ani vymáháním na dědicích dlužníka. (Zásady řízení příspěvkových organizací, 2013)

3.9.1 Odpisy majetku

Schneiderová (2010) tvrdí, že účetní jednotky, které mají vlastnické nebo jiné právo k majetku, anebo hospodaří s majetkem územních samosprávných celků, o něm účtují a odpisují v souladu s účetními metodami. Pokud se jedná o smlouvy o výpůjčce po dobu zajištění závazků převodem práva nebo v případech, kdy se vlastnické právo k movitým věcem nabývá na základě projevu vůle jiným způsobem než převzetím věci, o majetku účtují a odpisují jej účetní jednotky, které jej používají. Tyto účetní jednotky jsou povinny sestavovat odpisový plán, na jehož základě provádějí odpisování majetku v průběhu jeho používání. Uvedený majetek se odpisuje jen do výše jeho ocenění v účetnictví.

Příspěvková organizace tedy odepisuje majetek vlastní a také majetek, který je jí svěřený nebo vložený z majetku územního samosprávného celku. Organizace je povinna odpisovat dlouhodobý majetek, který využívá ve své hlavní i doplňkové činnosti, jen do výše jeho ocenění v účetnictví. Pro okamžik vyřazení dlouhodobého majetku z užívání je stanovena hranice pro zaúčtování zůstatkové ceny tohoto majetku na významné částce, tj. 5 %

ocenění dlouhodobého majetku. Organizace odpisuje majetek dle odpisového plánu příspěvkových organizací zřízených městem, který musí být schválený usnesením rady města. Hlavní budova hospice je ve vlastnictví zřizovatele, v tom případě daňové přiznání k dani z nemovitostí podává zřizovatel, avšak smí tento majetek odepisovat.

Nově je v ČÚS č. 708 platného od ledna 2014 vysvětlen pojem **zbytková hodnota**. Zbytkovou hodnotou majetku se myslí zdůvodnitelná kladná odhadovaná částka, kterou by účetní jednotka mohla získat v okamžiku předpokládaného vyřazení majetku, například prodejem, po odečtení předpokládaných nákladů s vyřazením souvisejících. Při stanovení zbytkové hodnoty se též přihlíží k plánovaným odpisům.⁶

V ČÚS č. 708 se také mění bod 4.11, který tvrdí, že účetní jednotky sestavují a aktualizují odpisový plán s ohledem na předpokládaný průběh používání majetku a se zohledněním změn, k nimž došlo v průběhu používání majetku účetní jednotkou. Účetní jednotka může při sestavení nebo aktualizaci odpisového plánu pro majetek zohlednit jeho zbytkovou hodnotu, přičemž se součet jeho oprávek, plánovaných odpisů a zbytkové hodnoty musí rovnat výši ocenění tohoto majetku.⁶

Odpisy informují o trvalém snížení hodnoty majetku a vyjadřují skutečné opotřebení za jedno účetní období. Neodepisují se pozemky, umělecká díla, finanční majetek, nedokončený dlouhodobý majetek a další oběžná aktiva. K tomu, aby bylo možno majetek odepsat je potřeba znát datum zařazení do užívání, pořizovací cenu majetku včetně doby použitelnosti a také je nezbytné daný majetek zařadit do správné kategorie pro určení odpisových sazeb. (Schneiderová, 2010)

Podle směrnice o účetnictví vytvořené Hospicem Frýdek-Místek se dlouhodobý majetek uvedený do užívání od 1. 1. 2005 odepisuje rovnoměrným měsíčním účetním odpisem po celou dobu jeho odpisování, a to počínaje následujícím měsícem po uvedení tohoto majetku do užívání. Majetek se odpisuje jen do výše jeho pořizovací ceny. Roční a měsíční odpisy se při výpočtu zaokrouhlují na celé koruny nahoru. O odpisech se účtuje pravidelně měsíčně. Případný rozdíl vzniklý zaokrouhlením měsíčních odpisů je dorovnán na roční odpis v prosinci příslušného kalendářního roku.

⁶<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/pravni-predpisy/platne-ceske-ucetni-standardy/2014/ceske-ucetni-standardy-c-701-az-710-pouz-16981>

Příspěvková organizace vede podle jednotlivých složek majetku analytické účty. Majetek pořízený z darů děděním, pořízený podle zvláštního právního předpisu anebo majetek pořízený prokazatelně z vlastních nákladů je majetkem vlastním a je veden odděleně analyticky na majetkových účtech od majetku ve vlastnictví zřizovatele. Příspěvková organizace sleduje na podrozvahových účtech důležité skutečnosti, jejichž znalost je podstatná pro posouzení majetkoprávní situace a jejich ekonomických zdrojů, které lze využít. Jedná se především o využívání cizího majetku, evidenci práv, o kterých se neúčtuje, majetek svěřený do úschovy, majetek pořizovaný formou finančního leasingu, odepsané pohledávky, aj. (Směrnice pro vedení účetnictví, 2013)

Interní směrnice o účetnictví se také zabývá účtováním odpisů a to tak, že oprávký k dlouhodobému nehmotnému majetku se účtují do účtové skupiny **08** – Oprávký k dlouhodobému hmotnému majetku a **na vrub** účtu **551** – Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku. Příspěvková organizace vyúčtuje současně s účtováním odpisů tvorbu fondu reprodukce majetku zápisem **na vrub** účtu **401** – Jmění účetní jednotky a **ve prospěch** účtu **416** – Fond reprodukce majetku. Podíl odepisování majetku pořízeného z transferu probíhá dle metodických pokynů **403/672 čtvrtletně**.

Hospic Frýdek-Místek uplatňuje odpisy na veškerý movitý i nemovitý majetek a tyto odpisy účtují obvyklým způsobem do nákladů. Příspěvková organizace získává neinvestiční dotaci od svého zřizovatele a dle dohody ji může využít pouze k úhradě odpisů majetku, který se eviduje na účtu 022 – samostatné movité věci a soubory movitých věcí. Avšak na budovy a stavby není možné tento příspěvek využít, proto se tyto odpisy proúčtují na účtu 649 – ostatní výnosy z činnosti.

Odpisy účtu 403 – transfery na pořízení dlouhodobého majetku se dříve účtovaly jako 403/401. V roce 2013 však došlo ke změně v účtování a to tak, že se to evidovalo do výnosů na účet 672 – dotace od zřizovatele. Viz příloha č. 2.

3.9.2 Účtování dlouhodobého majetku

Nováková (2013) tvrdí, že dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek je financován u příspěvkových organizací zřízených městem investičním fondem. Prostředky investičního fondu slouží k financování investičních výdajů, k úhradě investičních úvěrů nebo půjček a k odvodu do rozpočtu zřizovatele. Dále se může využít k posílení zdrojů určených na financování údržby a oprav majetku používaným příspěvkovou organizací k její činnosti. Co

se týče drobného dlouhodobého nehmotného i hmotného majetku, ten se při nákupu odpisuje přímo do nákladů.

Součástí dlouhodobého majetku je i technické zhodnocení, které se hradí z prostředků určených na pořizování dlouhodobého majetku vždy, jestliže částka na jeho pořízení celkem přesáhne 40 000 Kč nebo 60 000 Kč a je potřeba o výši těchto částek zvýšit pořizovací cenu majetku a přepočítat odpisy. Nastane-li opačný případ, potom se technické zhodnocení hradí z provozních nákladů. Příklady na účtování pořízení majetku viz příloha č. 2.

Pro evidenci technického zhodnocení se vyskytují účty 044 – Uspořádací účet technického zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku a 045 – Uspořádací účet technického zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku. V průběhu běžného účetního období se na těchto účtech vede ocenění, jejichž částka je nižší, než částka stanovená pro technické zhodnocení. V případě, že bude v průběhu běžného účetního období technické zhodnocení ukončeno, převede se na příslušný majetkový účet a k rozvahovému dni v rámci účetní závěrky bude tento účet vypořádán a bude mít nulový zůstatek. Za předpokladu, že se nebude jednat o technické zhodnocení, uvede účetní jednotka výši tohoto plnění do nákladů. Pokud však jednotlivé ocenění odpovídá kritériu technického zhodnocení, účtuje účetní jednotka v průběhu účetního období přímo na účty 041 nebo 042, podle toho, o jaký majetek se jedná. (Nováková, 2012)

Nováková (2012) ve své knize uvádí, že v příspěvkové organizaci se většinou pořízení dlouhodobého majetku realizuje dodavatelským způsobem, v některých případech vlastní činností, bezúplatným nabytím nebo darováním či děděním. Vyřazení majetku se především provádí na základě prodeje, kdy tento prodej musí být v souladu se zřizovací listinou. Další možností vyřazení majetku je likvidace v důsledku opotřebení nebo škody, popřípadě bezúplatný převod či převod na jinou příspěvkovou organizaci téhož zřizovatele.

Ve směrnici pro vedení účetnictví je uvedeno, že pokud nastane situace, že movitý majetek se stane pro organizaci trvale nepotřebný a nadbytečný, je organizace povinna vždy nabídnout přednostně majetek zřizovateli a jím zřízeným příspěvkovým organizacím. Jestliže zřizovatel a jím zřízené příspěvkové organizace odmítnou uvedenou písemnou nabídku, organizace je oprávněna úplatně převádět vlastnické právo k movitému majetku s předchozím písemným souhlasem odvětvového odboru, a to vlastním jménem na svůj vlastní účet.

3.10 Depozita

Příspěvková organizace ve své vnitřní směrnici pro vedení účetnictví rozlišuje finanční depozita a věcná depozita. Jedná se o finanční či hmotné prostředky, které si klient uloží v hospici na nezbytně nutnou dobu.

Finanční depozita

Jedná se o finanční prostředky klientů, kteří nemají příbuzné či rodinu a ukládají si svůj důchod právě do depozitní pokladny, kterou má na starost sociální pracovnice. Depozita jsou evidována v počítačovém programu Cygnus s tím, že hotovost je uložena v trezoru. Limit hotovostní pokladny je stanoven na 100 000 Kč.

Pracovnice vede depozitní pokladní evidenci, do které zapisuje veškeré příjmy a výdaje od všech klientů, kteří si zde svou hotovost chtějí uložit. Na požádání jsou tato depozita klientům zpět vydána po předložení občanského průkazu a podpisu do záznamového listu. Proběhnuté transakce má sociální pracovnice řádně zachyceny a podloženy doklady. Danou operaci má podepsanou klientem, pokud klient není schopen podpisu, nestranným svědkem.

Na základě smlouvy s klientem je stanoven zákonný zástupce. V případě, že klient zemře, dojde k vypořádání se zákonným zástupcem, jakmile tento zástupce předloží průkaz totožnosti. Dále pak má neodkladnou povinnost nahlásit majetek na dědické oddělení soudu.

Věcná depozita

Stejným způsobem se v programu Cygnus evidují věcná neboli hmotná depozita, kde se eviduje jejich příjem a výdej. Vedoucí sociálního úseku má v tomto případě sepsanou hmotnou odpovědnost.

Věcným depozitem se v tomto případě označují osobní věci klienta, např. peněženka, mobil, notebook, prstýnky nebo řetízky. Sociální pracovnice si o těchto předmětech vede dokumentaci podloženou fotografiemi cenností.

Kontrola pokladní hotovosti u obou druhů depozit se provádí nejméně čtyřikrát do roka. Dále se provádí neurčený počet neplánovaných kontrol, včetně kontrol vazeb mezi jednotlivými zaměstnanci. (Směrnice pro vedení účetnictví, 2013)

3.11 Daně

Hospic Frýdek-Místek je právnická osoba, která je od 1. 1. 2014 podle § 17a) zákona o daních z příjmů považována za veřejně prospěšného poplatníka, u nichž jeho hlavní činnost není považována za podnikání. Přestože hlavním úkolem příspěvkové organizace není dosahování zisku, může docházet ke zdaňování jeho činnosti.

3.11.1 Daň z příjmů právnických osob

Základní právní předpis upravující zdaňování příspěvkové organizace je zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Pro daňové účely je potřeba u příspěvkových organizací rozlišovat příjmy z hlavní a doplňkové činnosti a k těmto příjmům přiřadit odpovídající výdaje.

Hošáková a Musilová (2012) tvrdí, že se vyskytují okruhy doplňkové činnosti, které navazují na hlavní účel příspěvkové organizace a jsou uvedeny ve zřizovací listině, přičemž doplňkovou činností odsouhlasí zřizovatel proto, aby organizace mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců. Doplňková činnost však nesmí narušovat plnění hlavních účelů organizace a sleduje se odděleně. Jestliže organizaci vzniká v doplňkové činnosti zisk, může jej použít ve prospěch své hlavní činnosti, anebo zřizovatel rozhodne o jiném využití tohoto zdroje. Doplňková činnost nemusí být u příspěvkové organizace nutně zisková.

V letech 2011, 2012 a 2013 se Hospic Frýdek-Místek, jako poskytovatel zdravotních a sociálních služeb, zařazoval do § 18 odst. 14 dle zákona o daních z příjmů. Tento paragraf uváděl, že u poplatníků, kteří nebyli založeni nebo zřízení za účelem podnikání a kteří byli zároveň poskytovateli zdravotních služeb, **byly předmětem daně** všechny příjmy s výjimkou příjmů z investičních transferů a dotací na pořízení a technické zhodnocení majetku a příjmy z úroků z vkladů na běžném účtu. Krom toho byly předmětem daně vždy příjmy z reklam, z členských příspěvků a příjmy z nájemného.

Od roku 2014 již došlo v zákoně o daních z příjmů ke změnám a to takovým, že dle § 17a) jsou příspěvkové organizace považovány za **veřejně prospěšného poplatníka**. V tomto případě se jedná o poplatníka, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.

U veřejně prospěšného poplatníka dle § 18a) odst. 5, který je zároveň poskytovatelem zdravotních služeb, **jsou předmětem daně** všechny příjmy s výjimkou příjmů z investičních dotací. Ve srovnání s předcházejícím rokem již v roce 2014 se zdaňují i příjmy z úroků z vkladů na běžném účtu.

Předmětem daně u příspěvkové organizace jsou i příjmy osvobozené od daně, které jsou uvedeny v § 19, většinou se jedná o příjmy, které se váží k určité skupině neziskových poplatníků a příjmy podléhající zdanění.

Stuchlíková a Komrsková (2013) uvádějí, že **základem daně** je rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje. Důležité je dodržovat věcné a časové souvislosti ve zdaňovacím období. Základ daně se upravuje o připočitatelné položky či odčitatelné položky. Příspěvkové organizace v letech 2011, 2012 a 2013 si mohly snížit základ daně až o 30 %, maximálně však o 1 000 000 Kč, za předpokladu že použijí prostředky získané takto dosaženou úsporou daňové povinnosti ke krytí výdajů souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně. Pokud 30 % snížení je méně jak 300 000 Kč, je možno odečíst částku v hodnotě 300 000 Kč, maximálně ale do výše základu daně.

Od ledna 2014 si však veřejně prospěšní poplatníci, kteří jsou poskytovateli zdravotních služeb, **nemohou snížit základ daně o 300 000 Kč**. Tato skutečnost se týká i Hospice Frýdek-Místek a je uvedena v § 20 odst. 7 zákona o daních z příjmů.

Stuchlíková a Komrsková (2013) tvrdí, že u neziskových subjektů při posouzení ztráty je nutné rozpoznat ztrátu účetní a ztrátu daňovou. Zároveň neplatí zásada, že neziskový subjekt, který je v účetní ztrátě, musí zákonitě vykázat ztrátu daňovou, a neplatí ani, že když subjekt vykáže kladný výsledek hospodaření, nesmí vykázat daňovou ztrátu.

3.11.2 Daň silniční

Právní předpis vztahující se k silniční dani je zákon č. 16/1993 Sb., o silniční dani, ve znění pozdějších předpisů. Hospic Frýdek-Místek používá ke své činnosti silniční motorové vozidlo značky Škoda Roomster a uplatnění daně silniční pro příspěvkovou organizaci není v tomto zákoně speciálně upraveno a vztahují se na něj všechny povinnosti jako na jiné organizace. Vozidlem je zajišťována doprava klientů do zdravotnických zařízení, také slouží k zásobování nebo se využívá na služební cesty zaměstnanců.

Dle zákona o dani silniční s účinností **od ledna 2014 jsou předmětem daně** silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla:

- a) registrovaná v České republice,
- b) provozovaná v České republice a
- c) používaná

1. poplatníkem daně z příjmů právnických osob s výjimkou používání k činnosti veřejně prospěšného poplatníka daně z příjmů právnických osob, pokud příjmy z této jeho činnosti nejsou předmětem daně z příjmů, nebo
2. poplatníkem daně z příjmů fyzických osob k činnosti nebo v přímé souvislosti s činností, ze kterých plynou příjmy ze samostatné činnosti podle zákona upravujícího daně z příjmů.

Zákon o silniční dani dále uvádí, že předmětem daně silniční jsou vždy vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny určená výlučně k přepravě nákladů a registrovaná v České republice.

Základem daně je zdvihový objem motoru v cm^3 a tento základ daně je možno v prvních 36 měsících od data registrace snížit o 48 %, dalších následujících 36 měsíců se sníží o 40 %, a poté se sníží o 25 % po dobu dalších 36 měsíců.

Vozidlo v příspěvkové organizaci bylo pořízeno v listopadu roku 2010, tzn. že do října roku 2013 se sníží základ daně o 48 %, ale od listopadu roku 2013 se sníží už jen na 40 % a to do října roku 2016, poté už bude po dobu 36 měsíců následovat snížení základu daně o 25 %. Výpočet silniční daně u příspěvkové organizace za období 2011 – 2012 viz příloha č. 3.

Daňová povinnost vzniká kalendářním měsícem, v němž bylo vozidlo u příspěvkové organizace registrováno a současně provozováno v České republice. Jestliže zaměstnavatel vyplácí zaměstnanci za použití osobního vozidla cestovní náhrady, využije se denní sazba daně ve výši 25 Kč nebo 1/12 roční sazby za každý měsíc, kdy zaměstnanec vozidlo použil. (Hošáková a Musilová, 2012)

Zákon o dani silniční ukládá povinnost placení záloh na tuto daň. Ty se platí vždy 15. dubna, 15. července, 15. října a 15. prosince. V tomto případě mohou nastat dvě možnosti.

První situace je, že příspěvková organizace platí zálohy na daň silniční v uvedených termínech, ale na rozdíl od jiných poplatníků ji vzniká přeplatek z důvodu, že hlavní činnost skončí záporným účetním výsledkem hospodaření a tzn., že povinnost platit daň na vozidlo nevznikne, protože příjmy nebudou předmětem daně z příjmů. Druhá situace je, že příspěvková organizace zálohy na silniční daň neplatí, protože se domnívá, že hlavní činnost bude ztrátová, ale výsledkem nakonec bude zisk a příspěvková organizace v tomto případě byla povinna platit zálohy. (Hošáková a Musilová, 2012)

U silniční daně je zdaňovací období kalendářní rok, kdy daňové přiznání se podává vždy nejpozději do 31. ledna následujícího roku. Poplatník je povinen si silniční daň sám vypočítat a zaplatit ji ve lhůtě pro podání daňového přiznání.

3.11.3 Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí byla upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění platných předpisů a je tvořena daní z pozemků a daní ze staveb. Každá daň má samostatně vymezený předmět daně, základ daně, poplatníky daně včetně osvobození od daně. **Od roku 2014** dochází ke změně názvu této daně a to na **daň z nemovitých věcí**. V tomto případě je v této dani obsažena daň z pozemků, daň ze staveb a daň z jednotek.

Od daně z pozemků, ale i ze staveb jsou osvobozeny pozemky a stavby, které jsou ve vlastnictví té obce, na jejímž katastrálním území se nacházejí. V uvedené příspěvkové organizaci to tedy znamená, že je od daně z pozemků i ze staveb osvobozena, poněvadž tato nemovitost patří jejímu zřizovateli, tudíž statutárnímu městu Frýdek-Místek. Proto poplatníkem daně z nemovitostí není hospic, ale její zřizovatel.

3.11.4 Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí

S novelou občanského zákoníku, která začala platit od 1. ledna 2014, došlo ke zrušení zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí. Ten až dosud upravoval výši dědické, darovací daně a daně z převodu nemovitostí.

Daň dědická od ledna 2014 je nově začleněna do zákona o daních z příjmů a v celém zákoně byl zaveden pojem bezúplatný příjem. Původní osvobození od daně dědické, které se vztahovalo na poplatníky v I. a II. skupině podle příbuzenského vztahu, do které patřili příbuzní v řadě přímé a pobočné, se rozšířilo i na poplatníky ve III. skupině, kde jsou zařazeni

všichni ostatní. Tyto skutečnosti tedy znamenají, že se daň dědická již nebude platit. Což znamená, že veškeré příjmy nabyté děděním jsou od daně osvobozeny a nezáleží na tom, jestli se dědí po blízkém příbuzném nebo po vzdálenějším člověku, či zda dědí fyzická nebo právnická osoba. A proto se tyto skutečnosti nezadávají do daňového přiznání a vůbec se daňové přiznání nepodává.⁷

Nově také došlo ke změně v **daní z převodu nemovitostí**, kdy se nyní tato daň nazývá daň z nabytí nemovitých věcí. Základní změnou je způsob stanovení základu daně, který vychází z tzv. nabývací hodnoty. U většiny kupních či směnných smluv se tato nabývací hodnota stanoví porovnáním sjednané kupní ceny a srovnávací daňové hodnoty. Vyšší z nich je nabývací hodnotou, od které se odvíjí základ daně a vypočítává daň. Sazba daně v tomto případě zůstává stejná, tedy 4 %, nově je však možnost odečíst si náklady na pořízení znaleckého posudku ze základu daně. Hospic Frýdek-Místek tuto daň neeviduje, poněvadž jediná budova, kterou využívá ke své činnosti, je ve vlastnictví města.⁸

Daň darovací byla součástí zákona č. 357/1992 Sb., který byl od 1. 1. 2014 zrušen. Příjmy z bezúplatného nabytí majetku se nově stávají předmětem daně z příjmů a spadají do položky ostatních příjmů, které jsou upraveny v § 10 zákona o daních z příjmů. Došlo tedy ke zrušení pásmového zdanění v sazbách od 7 % do 40 % podle hodnoty daru a také se zrušilo dělení obdarovaných osob do skupin podle příbuzenského poměru.⁹ Fyzické osoby odvedou z bezúplatného příjmů 15 % a právnické osoby zdaní bezúplatné příjmy 19 %.

V § 10 zákona o daních z příjmů jsou uvedeny bezúplatné příjmy, které podle tohoto zákona jsou osvobozené. Jedná se tedy o bezúplatné příjmy přijaté od příbuzného v linii přímé a v linii nepřímé, pokud jde o sourozence, strýce, tetu, synovce či neteř, manžela, manžela dítěte, dítěte manžela, rodiče manžela nebo manžela rodičů. Osvobozený je také bezúplatný příjem od osoby, se kterou poplatník žil nejméně po dobu jednoho roku před získáním bezúplatného příjmu ve společně hospodařící domácnosti a z tohoto důvodu pečoval o domácnost nebo byl na tuto osobu odkázán výživou a taktéž sem spadají bezúplatné příjmy získané příležitostně, jestliže jejich hodnota nedosahuje 15 000 Kč.

⁷<http://www.penize.cz/dan-z-prijmu/277429-dane-2014-dediccka-se-rusi-darovaci-podrazi-z-prevodu-nemovitosti-se-zjednodusi>

⁸<http://www.financnisprava.cz/cs/financi-sprava/pro-media/tiskove-zpravy/2013/co-se-zmeni-u-dane-z-prevodu-nemovitosti-po-1-1-2014-zmeny-budou-i-u-dane-dedicke-a-darovaci-4576>

⁹<http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?articleid=33794&zoneid=2>

Z právnických osob bude osvobozen veřejně prospěšný poplatník, jestliže bude bezúplatný příjem použit pro veřejně prospěšnou činnost nebo pro jeho kapitálové dovybavení.¹⁰

Hospic Frýdek-Místek podle § 37 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů není oprávněn poskytovat dary jiným subjektům, s výjimkou obvyklých peněžitých nebo věcných darů svým zaměstnancům a jiným osobám ze svého fondu kulturních a sociálních potřeb. Kdežto přijímat dary může s tím, že přijetí účelových a věcných darů podléhá schválení zřizovatele. V případě finančních darů je potřeba souhlas zřizovatele za předpokladu, že částka daru je vyšší jak 30 000 Kč.

V letech 2011, 2012, 2013 byla daň darovací upravena samostatným zákonem a v tomto případě, byla příspěvková organizace od daně darovací osvobozena podle § 20 zákona o dani dědické, darovací a daně z převodu nemovitostí. V roce 2014 nastala změna a osvobození bezúplatných příjmů je upraveno v § 19b) zákona o daních z příjmů.

3.12 Problematika PAP

Zkratka PAP znamená pomocný analytický přehled a uvedená příspěvková organizace jej musí čtvrtletně vykazovat. Tento čtvrtletní výkaz slouží k získávání informací pro účely monitorování a řízení veřejných financí a právě pro tyto účely vytváří nové členění syntetických účtů, které se nazývá tzv. pomocný analytický účet. A zároveň není třeba rušit původní uživatelské analytické členění.

Přehled musí povinně sestavovat příspěvkové organizace, které jsou zřízené obcí nebo krajem. Pokud jejich aktiva celkem k 31. 12. 2010 a zároveň k 30. 9. 2011 jsou rovna nebo vyšší než 100 milionů korun, jsou povinni od roku 2012 rozšířit své účetnictví o PAP. Stejně podmínky platí i pro vykazování pomocného analytického přehledu v roce 2013. Při splnění těchto podmínek je závazný i počet obyvatel v obcích zveřejněný Českým statistickým úřadem a to tak, že pokud má obec k 1. 1. 2011 pro rok 2012 či k 1. 1. 2012 pro rok 2013 nad 3 000 obyvatel, je povinna tento přehled sestavovat. Pokud by obec měla méně než 3 000 obyvatel, byť by její aktiva překročila částku 100 milionů korun, potom tento přehled nesestavuje.¹¹

¹⁰ <http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?articleid=33794&zoneid=2>

¹¹ <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/pomocny-analyticky-prehled/pap-pro-vybrane-ucetni-jednotky>

Hospic Frýdek-Místek vytváří pomocný analytický přehled od roku 2012, poněvadž budova, v níž jsou služby poskytovány, byla nově vybudována, a tudíž překročila částku 100 milionu korun. Pomocný analytický přehled příspěvková organizace eviduje v účetním programu PVT Fenix, kde kromě účetnictví se vede i tento analytický přehled. Přehled se předkládá čtvrtletně vždy do 30. dubna, 30. července, 30. října a 25. února následujícího roku, sestavuje se v peněžních jednotkách české měny a vykazuje se v Kč s přesností na dvě desetinná místa.

Výkaz PAP lze formálně rozdělit do tří úrovní. První úroveň zahrnuje údaje o vybraných syntetických účtech v detailním členění. Druhá část obsahuje údaje o charakteru přírůstků a úbytků na vybraných syntetických účtech rozvahy v detailním členění, respektive rozkládají celkový obrat na straně MD/D těchto účtů na předem definované kategorie změn vlivem transakcí, přecenění a ostatních změn objemu. A třetí úroveň ve vybraných případech podrobněji rozebírá údaje uvedené v předchozích částech výkazu PAP v členění podle jednotlivých partnerů aktiva a partnerů pasiva nebo jednotlivých partnerů transakce, anebo podle obojího tohoto členění současně. (Metodika tvorby Pomocného analytického přehledu, 2013)

Vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů, ve znění pozdějších předpisů vymezuje pravidla a zásady pro formát, strukturu, přenos a zabezpečení účetních záznamů v technické formě včetně výkazu PAP vybranými účetními jednotkami do Centrálního systému účetních informací státu. Od 1. ledna 2014 nabývá účinnost změnová vyhláška č. 472/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 383/2009 Sb. Zejména se jedná o aktualizování přílohy č. 2a), která obsahuje vzory, strukturu a obsahy položek pomocného analytického přehledu.

Pro vyplňování jednotlivých položek pomocného analytického přehledu přesnými hodnotami za příslušné období uplatní příspěvková organizace údaje z účetnictví v členění dle jednotlivých analytických účtů zavedených pro dané období v účtovém rozvrhu, anebo z jiných průkazných dokumentů. V § 16 zákona o účetnictví je uvedeno, že peněžní částky v knihách analytických účtů musí souhlasit s příslušnými souhrnnými peněžními částkami obrátů popřípadě zůstatků syntetických účtů, k nimž se tyto účty vedou. Součet hodnot

rozepsaných podrobněji v jiné evidenci analytického členění musí odpovídat souhrnné hodnotě za příslušný syntetický účet či analytický účet v účetnictví.¹²

Ve změnové vyhlášce č. 472/2013 Sb. v příloze 2a) jsou uvedeny veškeré položky, které jsou označeny speciálním symbolem, a o které by měl být účtový rozvrh každé účetní jednotky upraven tak, aby vztah jednotlivých analytických účtů účtového rozvrhu k analytickému členění pro potřeby pomocného analytického přehledu byl buď v poměru, kdy jednomu řádku PAP odpovídá jeden analytický účet účtového rozvrhu nebo v poměru, kdy obsahová náplň jednoho řádku PAP je rozdělena mezi několik analytických účtů účtového rozvrhu. To značí, že některé účty se pro výkazy PAP evidují pouze jako syntetické účty, jiné účty vykazují souhrnně jako syntetické účty a navíc s rozdělení podle předepsaných analytik PAP.¹²

Příklad takového členění je:

- **012** Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
- **013** Software
- **014** Ocenitelná práva
- **015** Povolenky na emise a preferenční limity
- **018** Drobný dlouhodobý nehmotný majetek
- **019** Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek:
 - **01901901** Technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku
 - **01901909** Jiný ostatní dlouhodobý nehmotný majetek
- **021** Stavby:
 - **02102101** Byty a bytové budovy
 - **02102102** Nebytové budovy
 - **02102103** Technická rekultivace
 - **02102109** Ostatní stavby

Celkový přehled položek pomocného analytického přehledu je uveden v příloze č. 4.

V analytickém přehledu se vyskytují pojmy partner aktiva a partner pasiva a rozumí se tím ten, kdo má aktivum vykazující účetní jednotky ve své rozvaze uvedené jako pasivum a pasivum vykazující účetní jednotky ve své rozvaze, uvedené jako aktivum.

¹²[https://forum.helios.eu/orange/doc/cs/Pomocn%C3%BD_analytick%C3%BD_p%C5%99ehled_-_Poradna_\(CZ\)](https://forum.helios.eu/orange/doc/cs/Pomocn%C3%BD_analytick%C3%BD_p%C5%99ehled_-_Poradna_(CZ))

Partnerem transakce se rozumí ten, pro něhož je výnos vykazující účetní jednotky nákladem, přírůstek aktiva vykazující účetní jednotky úbytkem aktiva, úbytek pasiva vykazující účetní jednotky přírůstkem pasiva, náklad vykazující účetní jednotky výnosem anebo přírůstkem vlastního jmění, pokud se o souvisejícím výnosu neúčtuje, úbytek aktiva vykazující účetní jednotky přírůstkem aktiva anebo přírůstek pasiva vykazující účetní jednotky úbytkem pasiva.

U problematiky opravných položek je partnerem partner aktiva, k němuž je opravná položka vytvořena a v případě bankovního účtu je partnerem aktiva banka, u které je účet veden.¹³

„V rámci účetního období se chybně vykázaný údaj opraví tak, že se původně chybný zápis eliminuje identickým zápisem se záporným znaménkem a současně se údaj vykáže správně tak, jak měl být původně vykázan. Chybějící skutečnost se vykáže správně tak, jak měla být původně vykázána, ve výkazu PAP za čtvrtletí, v němž ke zjištění o této chybějící skutečnosti došlo. Tímto způsobem nejsou dotčena pravidla pro opravy stanovená zejména zákonem o účetnictví a ČÚS č. 709. Při opravách minulých období zaúčtovaných po uzavření účetního období se postupuje obdobně.“ (Metodika tvorby Pomocného analytického přehledu, 2013, str. 6)

Příspěvková organizace při pořizování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku uplatňuje syntetické účty účtové skupiny 04 zachycené ve směrné účtové osnově v souladu splatnými postupy účtování vymezenými především v ČÚS č. 709 a ČÚS č. 710. Záznamy o typu přírůstku se provádí na odpovídajících syntetických účtech účtové skupiny 04 ve vhodném detailním členění a na syntetických účtech účtových skupin 01, 02 a 03 se vykáže pouze typ přírůstku Zařazení do užívání (410). Za předpokladu, že vybrané účetní jednotky při účtování o pořizování nepoužívají syntetické účty účtové skupiny 04, například u drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, potom do sloupce pro typ přírůstku Zařazení do užívání (410) se neuvádějí žádné záznamy. (Metodika tvorby Pomocného analytického přehledu, 2013)

Příspěvková organizace eviduje pomocný analytický přehled v softwarovém programu PVT Fenix a struktura programu je sestavena tak, že zde existuje 11 položek a každé této položce náleží určitý kód, který si účetní jednotka buď stanoví sama, anebo je stanoven ministerstvem financí.

¹³[https://forum.helios.eu/orange/doc/cs/Pomocn%C3%BD_analytick%C3%BD_p%C5%99ehled_-_Poradna_\(CZ\)](https://forum.helios.eu/orange/doc/cs/Pomocn%C3%BD_analytick%C3%BD_p%C5%99ehled_-_Poradna_(CZ))

Seznam položek:

- Su – znamená syntetický účet, který vychází z běžné směrné účtové osnovy účetní jednotky.
- Au – analytický účet, který si účetní jednotka stanovila sama.
- Uz – znamená účelový znak a je stanovený ministerstvem financí, které také určuje, kdy musí být účelový znak použit. Zejména se využívá u transferů, účelových dotací aj. Účetní jednotka jej však může využívat i dobrovolně pro vlastní potřebu.
- Org – označuje organizaci. Využívá se pro lepší členění sestav, kdy účetní jednotka si jej stanovuje sama. Většinou se zde využívá členění na střediska, v případě příspěvkové organizace na zdravotní péči, odlehčovací služby a sociální služby.
- Ka – znamená kapitola a má podobný význam jako organizace. Od roku 2014 bude příspěvková organizace evidovat střediska do kapitol a organizace se přestane využívat.
- Či – tato položka se v příspěvkové organizaci nevyužívá.
- Ak – také se v příspěvkové organizaci nevyužívá.
- AuPAP – znamená analytická evidence PAP. V tomto případě běžným způsobem zaúčtujeme účetní případ a v nabídce AuPAP mám členění určené ministerstvem financí a podle příslušného účetního případu vyberu odpovídající položku.
- Tz – vyjadřuje typ změny. Tahle položka je určená ministerstvem financí.
- IcoAP – znamená identifikační číslo účetní jednotky a je určena ministerstvem financí a nabízí se jen pro některé účetní položky.
- IcoTr – znamená identifikační číslo účetní jednotky a stejně jako IcoAP je určena ministerstvem financí a taktéž je určena jen pro některé účetní položky.

Pro každou příspěvkovou organizaci, která je povinna tuto analytickou evidenci zpracovávat, je PAP velmi komplikovanou stěžejní záležitostí. Prakticky se jedná o zpracování, vykazování a kontrolu osmi výkazů navíc. Naštěstí program PVT Fenix je natolik evidenci PAP přiblížen, že pokud jsou zde nějaké chyby v zachycení účetního případu, softwarový program na tento problém upozorní a nedojde tak k chybnému zaznamenání a zachycení. Avšak ne vždy všechny chyby umí podchytit a právě to je komplikace pro účetní

a vedoucí ekonomického úseku, která zpětně musí složitě dohledávat ve výkazech určitý nedostatek a případný problém vyřešit a opravit.

4 Analýza hospodaření a financování příspěvkové organizace Hospic Frýdek-Místek

Následující kapitola bude zaměřena na hospodaření a financování Hospice Frýdek-Místek. Analýza hospodaření a financování bude provedena v letech 2011, 2012 a údaje budou převážně čerpány ze zveřejněných výročních zpráv příslušných let a z materiálu poskytnutých příspěvkovou organizací. Oblast zdroje financování a jejich skladba bude obsahem první části této kapitoly. Druhá část bude zaměřena na rozbor hospodaření, který bude proveden metodou horizontálního a vertikálního rozboru aplikovaného na rozvahu a výkaz zisku a ztráty za hlavní a doplňkovou činnost.

4.1 Zdroje financování

Pro stabilitu a dlouhodobou udržitelnost neziskové organizace je nezbytnou nutností vícedrožové financování. Nezáleží pouze na jejich počtu, ale také na procentním zastoupení v celkovém portfoliu finančních zdrojů. (Šedivý a Medlíková, 2011)

Podle § 28 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a z pronájmu a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů a s peněžními dary od fyzických a právnických osob. Kromě těchto peněžních prostředků hospodaří Hospic Frýdek-Místek také s prostředky získanými ze státního rozpočtu nebo ze státních fondů prostřednictvím rozpočtu zřizovatele, z rozpočtu kraje či s prostředky získanými ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtu kraje. Také hospodaří s prostředky získanými z prodeje dlouhodobého majetku, pokud to zřizovatel svolí, a z prostředků získaných z Evropské unie.

Příspěvková organizace vytváří pro rozpočtový rok souhrnný finanční plán, který obsahuje plán nákladů a výnosů, plán tvorby a použití peněžních fondů, plán oprav a údržby, a také příspěvek zřizovatele na provoz příspěvkové organizace, popřípadě investiční dotace. (Zásady řízení příspěvkových organizací, 2013)

Prostředky získané v doplňkové činnosti může příspěvková organizace použít pouze ve prospěch své hlavní činnosti za předpokladu, že rada města nerozhodne jinak. Co se týče příspěvku zřizovatele na provoz, tak ten je určen k úhradě nákladů souvisejících s její hlavní

činností, včetně nákladů neinvestiční povahy na opravy a údržbu dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku předaného k hospodaření příspěvkové organizaci. Hospic Frýdek-Místek musí dbát na to, aby plnil určené úkoly co nejhospodárnějším způsobem a dodržel stanovený finanční vztah. Může se totiž stát, že skutečná výše nákladů a výnosů v průběhu rozpočtového roku neodpovídá jejich rozpočtované výši a tudíž je předpoklad, že může být zhoršen výsledek hospodaření, a proto je příspěvková organizace povinna učinit taková opatření, která zajistí jeho vyrovnaní. (Zásady řízení příspěvkových organizací, 2013)

4.1.1 Peněžní fondy příspěvkové organizace

Příspěvková organizace hospodář s peněžními prostředky získanými z vlastních fondů. Podle § 29 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů příspěvková organizace má povinnost tvořit fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb, investiční fond a rezervní fond. V uvedené příspěvkové organizaci je fond kulturních a sociálních potřeb upraven vnitřní směrnicí, kterou si sami vytvořili. Ostatní fondy jsou potom upraveny zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Účtování fondů je vysvětleno v ČÚS č. 704.

Fond odměn

Podle § 32 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je fond odměn tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace, a to do výše jeho 80 %, nejvýše však do výše 80 % stanoveného nebo přípustného objemu prostředků na platy.

Fond odměn se vytvoří, jakmile zřizovatel schválí zlepšený výsledek hospodaření s tím, že výše přidělu do fondu odměn rovněž podléhá schválení zřizovatelem.

Z fondu odměn se financují odměny zaměstnancům. Nejprve se z fondu odměn hradí případné překročení prostředků na platy, kdy tato výše se zjišťuje podle zvláštního právního předpisu.

Fond kulturních a sociálních potřeb

Fond kulturních a sociálních potřeb je upraven v § 33 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ale také uvedená příspěvková organizace si vytvořila svou vlastní interní směrnicí, která nabyla platnosti k 1. 1. 2012, a ve které se vychází z vyhlášky č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů.

Podle vyhlášky o fondu kulturních a sociálních potřeb základní příděl, kterým je fond tvořen, činí 1 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, eventuálně na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost. Mezi další příjmy fondu patří peněžní i jiné dary určené do fondu.

Příspěvková organizace stanoví každoročně rozpočet fondu, jehož tvorba i čerpání bude součástí ročního rozboru. Prostředky fondu se ukládají na samostatném účtu u bankovního ústavu, v účetnictví organizace evidovaném na syntetickém účtu č. 243 – běžný účet FKSP. Převod se uskutečňuje zálohově, vždy při zaúčtování mezd za uplynulý měsíc. Odvod činí vždy 1 % z hrubých mezd. K 31. 12. se v rámci roční účetní uzávěrky provádí vyúčtování skutečného ročního přídělu. Nevyčerpané prostředky fondu k 31. 12. se převádějí do následujícího roku.

Hospic Frýdek-Místek přispívá z fondu zaměstnancům v pracovním poměru na stravování a to ve výši 14 Kč na jedno hlavní jídlo denně. Dále může příspěvková organizace přispívat svým zaměstnancům jak na penzijní, tak i na životní pojištění z tohoto fondu. Na toto však prostředky FKSP nedostačují. Při významném životním či pracovním jubileu dostane zaměstnanec dar v hodnotě 1 000 Kč, případně se hradily v minulosti masáže v hodnotě 500 Kč na zaměstnance, zakoupení vitamínů, minerálů.

Příjem v roce 2011 do tohoto fondu byl vytvořen podle vyhlášky č. 114/2002 Sb. a byl využit jako příspěvek na stravování zaměstnanců ve výši 83 000 Kč a v roce 2012 na masáže či na dárkové poukázky a stejně jako v roce 2011 jako příspěvek na stravování zaměstnanců v celkové výši 122 000 Kč.

Investiční fond

Investiční fond je upraven v § 31 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a slouží k financování investičních potřeb příspěvkové organizace. Tento fond se zejména využívá k financování investičních výdajů, k úhradě investičních úvěrů a půjček, k odvodu do rozpočtu zřizovatele, a také k posílení zdrojů určených na financování údržby a oprav majetku, který je příspěvkovou organizací používán s tím, že takto použité prostředky se z investičního fondu převádějí do výnosů příspěvkové organizace.

Zdrojem investičního fondu podle § 31 jsou zejména:

- peněžní prostředky ve výši odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku na základě odpisového plánu schváleného zřizovatelem,
- investiční příspěvky ze státních fondů,
- investiční dotace z rozpočtu zřizovatele,
- příjmy z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného majetku, pokud je to zřizovatelem odsouhlaseno,
- příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku, který je ve vlastnictví organizace,
- dary a příspěvky od jiných subjektů, slouží-li k investičním účelům,
- převody z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem.

Rezervní fond

Rezervní fond je upraven v § 30 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a tvoří se ze zlepšeného výsledku hospodaření, jehož výše je schválena zřizovatelem po skončení roku, a který je snížen o eventuální převody do fondu odměn. Zlepšený výsledek hospodaření příspěvkové organizace je vytvořen tehdy, jestliže skutečné výnosy jejího hospodaření jsou spolu s přijatým provozním příspěvkem větší než její provozní náklady. Rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření do rezervního fondu a výše přidělu do tohoto fondu schvaluje zřizovatel, který rovněž dává souhlas k tomu, aby část rezervního fondu se uplatnila k posílení investičního fondu.

Zdrojem rezervního fondu mohou být také peněžní dary a rezervní fond se především vyžívá k dalšímu rozvoji činnosti organizace, k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady, k úhradě případných sankcí za porušení rozpočtové kázně a k vyrovnání ztráty za předchozí roky.

V následující tabulce je provedeno srovnání peněžních fondů v letech 2011 a 2012. Částky v tabulkách jsou uvedeny v korunách s přesností na dvě desetinná místa. U jednotlivých roků jsou zachyceny počáteční stavy k 1. 1. daného roku a konečné stavy k 31. 12. daného roku.

Tab. 4.1: Srovnání stavu peněžních fondů Hospice Frýdek-Místek v letech 2011 a 2012

Peněžní fondy	2011 (Kč)		2012 (Kč)	
	Počáteční stav	Konečný stav	Počáteční stav	Konečný stav
FKSP	33 000,00	52 386,23	52 386,23	47 166,23
Rezervní fond	16 000,00	66 146,18	66 146,18	209 728,57
Fond odměn	50 000,00	70 000,00	70 000,00	15 000,00
Investiční fond	698 000,00	742 946,84	742 946,84	1 439 887,84
Celkem	797 000,00	931 479,25	931 479,25	1 711 782,64

Zdroj: vlastní zpracování z údajů Výroční zprávy Hospice Frýdek-Místek za rok 2011 a 2012

Z tabulky 4.1 je zcela zřejmé, že nejvíce peněžních prostředků se nachází v investičním fondu. V roce 2011 byly hlavním zdrojem příjmů do fondu investiční dotace, příjmy z vlastní činnosti, příjmy z odpisů budov. Ve stejném roce byl fond využit na nákup sprchovacího lůžka. Kdežto v roce 2012 se nakoupil zvedák, myčka, provedla se rekonstrukce dezinfekční místnosti a pořídilo se sprchovací lůžko. Příjmy do tohoto fondu v roce 2012 plynuly ze stejných prostředků jako v roce 2011, tzn. z tvorby investiční dotace, z odpisů budov či z ostatních odpisů.

Výrazný nárůst byl u rezervního fondu, který je tvořen z hospodářského výsledku předcházejícího roku a to je hlavním důvodem jeho navýšení. Dalším zdrojem příjmů do fondu byly zvláště finanční dary, které byly v roce 2011 ve výši 205 000 Kč a v roce 2012 133 000 Kč. Rezervní fond byl zároveň v daném roce využit a vyčerpán.

Ve fondu odměn v roce 2011 byl příjem ve výši 20 000 Kč a byl tvořen z hospodářského výsledku roku 2010, kdežto v roce 2012 nevznikl žádný příjem, ale byl zde výdaj ve výši 55 000 Kč na odměnu řediteli.

Fond kulturních a sociálních potřeb je zejména využit na příspěvky zaměstnancům na stravování, na masáže či na dárkové poukázky pro zaměstnance. Tento výdaj byl v roce 2011 ve výši 82 940,77 Kč, kdežto v roce 2012 122 000 Kč.

4.1.2 Dary

Za dar se považuje bezúplatný převod majetku, který se uskutečňuje na základě darovací smlouvy dle nového občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., ve kterém je uvedeno, že podmínka pro platnost darovací smlouvy je její písemné sepsání.

Dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů příspěvková organizace není oprávněna poskytovat dary jiným subjektům, s výjimkou obvyklých peněžitých nebo věcných darů svým zaměstnancům a jiným osobám ze svého fondu kulturních a sociálních potřeb.

Příspěvková organizace hospodaří s peněžitými dary od fyzických a právnických osob s tím, že účelové a věcné dary musí být vždy schváleny zřizovatelem a to bez ohledu na jejich hodnotu. Finanční dary taktéž schvaluje zřizovatel, pokud částka přesahuje hodnotu 30 000 Kč.

Dary jsou většinou poskytnuty prostřednictvím darovací smlouvy, ve které je přesně uvedeno o jaký dar jde a pokud se jedná o finanční částku, pak se mnohdy i uvádí, na co tato částka musí být vynaložena a co za ní může být pořízeno.

Hospic Frýdek-Místek se převážně setkává s dárci, které je možno rozdělit do tří skupin. Do první skupiny řadí jiné organizace a společnosti, které chtějí podpořit příspěvkovou organizaci, ale zároveň se také chtějí zviditelnit. Do druhé skupiny patří obce a města a do třetí skupiny řadí individuální dárce neboli jednotlivce.

Pro zpestření jsou zde uvedeni dárci, kteří Hospici Frýdek-Místek poskytli finanční příspěvek nebo dar. V následujícím členění je uvedeno několik málo dárců z mnoha.

Jiné společnosti a organizace:

- společnost CHANCE, a.s. finanční dar v hodnotě 300 000 Kč,
- společnost MORAVIA STEEL, a.s. finanční dar ve výši 20 000 Kč,
- společnost TS a.s. Frýdek-Místek finanční dar v hodnotě 80 000 Kč,
- společnost Plzeňský Prazdroj a.s. finanční příspěvek v hodnotě 90 000 Kč,
- společnost Kaufland Česká republika, v.o.s. věcný dar – manipulační vozíky, aj.

Obce a města:

- obec Kunčice pod Ondřejníkem finanční dar v hodnotě 12 000 Kč,
- město Frenštát pod Radhoštěm finanční dar ve výši 2 000 Kč,
- statutární město Havířov dar ve výši 12 000 Kč,
- obec Nošovice finanční dar 10 000 Kč,
- obec Fryčovice finanční dar 10 000 Kč,
- obec Paskov finanční příspěvek 10 000 Kč, aj.

Nejpočetnější skupinu představují individuální dárci a především se jedná o rodinné příslušníky klientů, zaměstnance či běžné občany města, kteří chtějí tomuto zdravotnickému zařízení pomoci a zlepšit tak kvalitu a úroveň poskytovaných služeb. Seznam jednotlivců, kteří podpořili toto zdravotnické zařízení, nebude uveden.

4.1.3 Dotace

Dotace představují externí zdroje v podobě peněžitého daru nebo daru podobná peněžitá úhrada, která je poskytnuta státem, v tomto případě je to ze strany vlády nebo zákonodárního sboru, anebo je poskytnuta územním samosprávným celkem, což je kraj nebo obec.

Hospic Frýdek-Místek získává neinvestiční dotaci na provoz z rozpočtu statutárního města Frýdek Místek a dále získává neinvestiční dotaci z Ministerstva práce a sociálních věcí, z Ministerstva zdravotnictví, Moravskoslezského kraje a také z územních samosprávných celků.

Neinvestiční příspěvek statutárního města Frýdek-Místek na provoz příspěvkové organizace je určen k úhradě nákladů vztahujících se k hlavní činnosti a také k úhradě nákladů na opravy a údržbu dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku předaného k hospodaření od zřizovatele.

Zřizovatel může rovněž poskytnout účelovou investiční dotaci na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku nebo technické zhodnocení majetku, který jí byl předán k hospodaření. Co se týče finančních prostředků získaných z rozpočtu města, kraje, státního rozpočtu či ze státních fondů, u kterých je předem stanovený účel jejich

použití, podléhají ročnímu vyúčtování, které předkládá ředitel organizace příslušnému odvětvovému odboru. (Zásady řízení příspěvkových organizací, 2013)

Neinvestiční příspěvek byl stanoven zřizovatelem statutárním městem Frýdek-Místek, a to v souladu s § 12 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v roce 2011 ve výši 12 133 000 Kč. Navíc v roce 2011 obdržela příspěvková organizace výtěžek veřejné sbírky „Vánoční strom“ v částce 40 607 Kč na zlepšení péče o imobilní pacienty. V roce 2012 obdržela od zřizovatele příspěvek ve výši 10 938 000 Kč.

Další důležitým zdrojem, který příspěvková organizace získává je neinvestiční dotace z Ministerstva práce a sociálních věcí, která v roce 2011 byla ve výši 2 000 000 Kč a byla využita ke krytí personálních nákladů na sociální lůžka dle § 52 zákona o sociálních službách. V roce 2012 tento příspěvek činil 3 060 000 Kč a taktéž byl využit na úhradu mzdových a ostatních osobních nákladů, poněvadž dotace získané z Ministerstva práce a sociálních věcí mají přesně vymezený účel, ke kterému mají být použity a to pouze na úhradu mzdových nákladů a ostatních osobních nákladů na sociální lůžka dle § 52 a lůžka odlehčovací služby dle § 44 zákona o sociálních službách.

V roce 2011 získal hospic investiční dotaci z Ministerstva zdravotnictví České republiky ve výši 108 000 Kč a také neinvestiční dotaci z Moravskoslezského kraje ve výši 30 000 Kč, která byla použita na zakoupení lineárního dávkovače léků. V roce 2012 již příspěvková organizace z Moravskoslezského kraje neobdržela žádnou dotaci.

V roce 2012 získal hospic neinvestiční dotace z územních samosprávných celků a to z města Třinec ve výši 10 000 Kč na opravu kompresoru a na opravu polohovacího lůžka. Z obce Dobrá získal dotaci ve výši 20 000 Kč, z obce Čeladná 30 000 Kč a obec Baška darovala 5 000 Kč. Naopak v předcházejícím roce příspěvková organizace z územních samosprávných celků nezískala dotaci.

Následující tabulka 4. 2 shrnuje dotace a příspěvky, které organizace obdržela v letech 2011 a 2012. Příspěvek od zřizovatele v roce 2011 zahrnuje částku 12 133 000 Kč, kterou získala od statutárního města Frýdek-Místek, ale zároveň obsahuje příspěvek v podobě veřejné sbírky s názvem „Vánoční strom“ ve výši 40 607 Kč.

Tab. 4.2: Dotace a příspěvky Hospice Frýdek-Místek v letech 2011, 2012

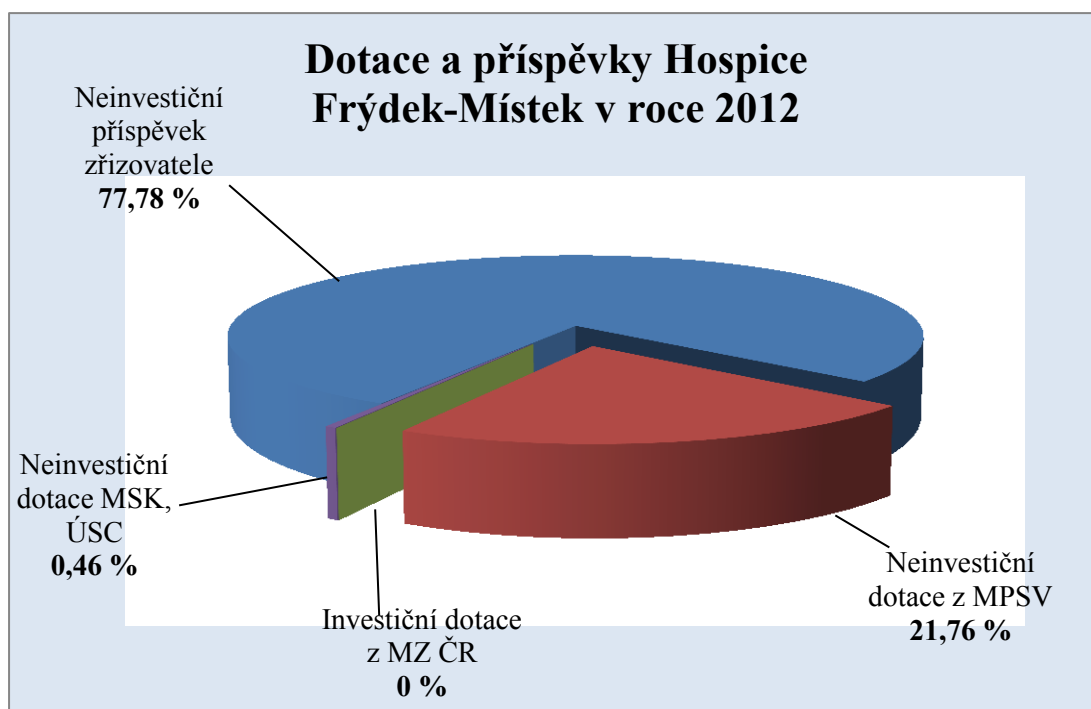
Dotace	2011 (Kč)	2012 (Kč)	Absolutní změna (Kč)	Procentní změna (%)
Příspěvek zřizovatele	12 173 607	10 938 000	-1 235 607	-10,15
Dotace z MPSV	2 000 000	3 060 000	1 060 000	53,00
Dotace z MZ ČR	108 000	0	-108 000	-100,00
Dotace MSK, ÚSC	30 000	65 000	35 000	116,67
Celkem	14 311 607	14 063 000	-248 607	-1,74

Zdroj: vlastní zpracování z údajů Výroční zprávy Hospice Frýdek-Místek za rok 2011 a 2012

Z tabulky 4.2 je patrné, že se celková výše dotací a příspěvků snížila o 1,74 %, což je nepatrná změna. Na první pohled je vidět, že v roce 2012 došlo ke snížení příspěvku od zřizovatele až o 1 235 607 Kč, avšak naopak Hospic Frýdek-Místek obdržel v roce 2012 vyšší dotaci z MPSV o 1 060 00 Kč, což dělá zvýšení o 53,00 %. Naopak v roce 2011 obdržela příspěvková organizace dotaci z MZ ČR ve výši 108 000 Kč, kdežto v roce 2012 neobdržela nic, proto došlo ke snížení hodnoty o 100,00 %. Změna ve výši příspěvků se projevila i u dotací z MSK a ÚSC a to o 116,67 %.

Pro lepší přehlednost a orientaci je předcházející členění dotací a příspěvků v roce 2012 zobrazeno v následujícím výsečovém grafu. Z grafu je zcela zřejmé, že největší podíl zaujímá neinvestiční příspěvek od zřizovatele, který se na celkovém součtu podílí 77,78 %. Další významnou částkou přispělo Ministerstvo práce a sociálních věcí a to 3 060 000 Kč, což v celkovém poměru je 21,76 %. Částkou 65 000 Kč přispěl územní samosprávný celek a na celkové hodnotě 14 063 000 Kč zaujímá 0,46 %. V roce 2012 nezískala příspěvková organizace dotaci z Ministerstva zdravotnictví České republiky, proto v grafu zabírá 0 %.

Graf 4.1: Dotace a příspěvky Hospice Frýdek-Místek v roce 2012

Zdroj: vlastní zpracování z údajů Výroční zprávy Hospice Frýdek-Místek za rok 2012

4.1.4 Vlastní zdroje financování

Hospic Frýdek-Místek vykonává hlavní i doplňkovou činnost a obě tyto činnosti jsou přesně vymezeny ve zřizovací listině. Finanční prostředky získané z doplňkové činnosti jsou použity ke zkvalitnění své hlavní činnosti, jestliže zřizovatel neurčí jinak.

Mezi hlavní činnosti organizace patří hospicová paliativní péče, zdravotně sociální služba a odlehčovací služba, kdežto mezi doplňkové činnosti, jak už bylo uvedeno v kapitole 2.7.2, patří zejména stravovací služby, poskytování pronájmu, noclehy hostů klientů a praní prádla pro ostatní subjekty.

Hospicová paliativní péče

Hospicová péče je poskytována nevyléčitelně nemocným, u nichž léčba již nevede k uzdravení, ale je možné zmírnit důsledky onemocnění, proto zdravotní péče je převážně hrazena zdravotní pojišťovnou, u které je klient pojištěný a část hospicové péče je hrazena z peněžních prostředků klientů.

Hospic Frýdek-Místek má uzavřenou smlouvu se čtyřmi zdravotními pojišťovnami, a to se Všeobecnou zdravotní pojišťovnou, Českou průmyslovou zdravotní pojišťovnou, Zdravotní pojišťovnou ministerstva vnitra a Revírní bratrskou pokladnou. Právě v těchto smlouvách jsou definovány zdravotní úkony, které může příspěvková organizace za poskytnutou zdravotní péči požadovat. Zdravotní pojišťovny platí za úkony ošetrovatelské péče, která je poskytována lékaři, všeobecnými sestrami a ošetrovateli, popřípadě sanitáři.

Část hospicové péče, jak už bylo výše zmíněno, je hrazena z peněžních prostředků klienta, kdy klient hradí za každý den 200 Kč za tzv. nadstandard. V tomto případě se jedná zejména o možnost využít při svém pobytu ve zdravotnickém zařízení psychologa, terapeuta, duchovního. Patří zde také nadstandardní vybavení pokoje ledničkou, kuchyňským koutem, televizí apod. Dále má klient možnost získat příspěvek na péči od státu a to tak, že si buď žádost o příspěvek vyřídí sám, anebo to za něj vyřídí sociální pracovníce. Výše příspěvku odpovídá stupni závislosti, kdy pro I. stupeň je 800 Kč, II. stupeň 4 000 Kč, III. stupeň 8 000 Kč a IV. stupeň 12 000 Kč. Sociální pracovníce z úřadu práce také posuzuje a určuje, o jaký stupeň závislosti se u daného pacienta jedná. Příspěvek na péči náleží tomu, kdo o nemocného pacienta pečuje, tzn. po dobu pobytu v hospici náleží výše příspěvku hospici, jakmile dojde k přemístění pacienta do domácího prostředí, získává příspěvek rodina.

Sociální lůžka – sociálně zdravotní služby

Sociální služby jsou určeny osobám, jejichž zdravotní stav již nevyžaduje pobyt v nemocnici, ale je takový, že se nemohou obejít bez pomoci jiné osoby. Proto jsou pacienti umístěni v hospici do doby, než jim bude zajištěna péče v domácím prostředí nebo v jiném pobytovém zařízení, kde jsou poskytovány sociální služby. Pobyt je omezen pouze na období tří měsíců.

V tomto případě platí klient za každý den pobytu ve zdravotnickém zařízení 200 Kč za ubytování a 160 Kč za celodenní stravu. V zákoně o sociálních službách v § 73 je uvedeno, že po úhradě za ubytování a stravu musí klientovi zůstat 15 % jeho příjmů.

Stejně jako u hospicové paliativní péče má klient možnost žádat o příspěvek na péči podle stupně závislosti. A platí zde stejná pravidla, že pokud je klient ve zdravotnickém zařízení, příspěvek náleží hospici, jestliže je přemístěn do domácí péče či do jiného zařízení, příspěvek náleží rodině nebo tomu, kdo o něj pečuje.

Odlehčovací služby

Odlehčovací služby jsou určeny lidem, kteří jsou závislí na péči osoby blízké. Do hospice jsou přijímáni klienti na základě žádosti. Jedná se o klienty, kteří se sami o sebe neumí postarat a o které rodina pečuje a pečujícímu nastane překážka v podobě operace, rekonstrukce bytu, dovolené anebo si pečující od této péče potřebuje odpočinout.

Klient za odlehčovací službu hradí ubytování, stravu a péči s přihlédnutím k přiznanému stupni závislosti. Pokud klient je zařazen do I., II. stupně, anebo nemá vyřízený příspěvek na péči, potom za každý den pobytu hradí celkem 610 Kč. Jestliže je klient zařazen do III. stupně musí uhradit 710 Kč, a pokud mu byla stanovena závislost IV. stupně, hradí 760 Kč.

Cena za stravu a ubytování je ve všech 3 skupinách stejná, tzn. 160 Kč na den za celodenní stravu a 200 Kč za den za ubytování. Rozdíly ve výši úhradách závisí na stupni závislosti, poněvadž pokud je klient zařazený do IV. stupně musí mu být poskytována vyšší péče než klientovi, který je zařazený do I. stupně. V tomto případě se jedná převážně o služby jako je pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, sociálně - terapeutická činnosti, pomoc při uplatňování práv nebo zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

4.2 Výkazy účetní závěrky

Účetní závěrka dle zákona o účetnictví je tvořena rozvahou, výkazem zisku a ztráty a přílohou, avšak její součástí může být i přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu. Hospic Frýdek-Místek **má povinnost sestavovat pouze rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu**, a proto v následující části budou tyto účetní výkazy krátce rozebrány.

Rozvaha

Rozvaha patří mezi základní účetní výkazy a poskytuje informace o aktivech, neboli o majetku podniku a pasivech, čili o zdrojích jeho krytí. Aktiva a pasiva musí být vždy v rovnováze. Položky rozvahy jsou uvedeny v peněžních jednotkách k určitému datu a umožňují tak posoudit finanční pozici podniku. Rozvaha se proto také někdy nazývá

výkazem o finanční pozici. Rozvaha je nedílnou součástí účetní závěrky a její sestavení je upraveno vyhláškou č. 410/2009 Sb.¹⁴

Hodnoty položek rozvahy jsou vykazovány za běžné a minulé účetní období. V rámci běžného období na straně aktiv obsahuje rozvaha tři sloupce brutto, korekce, netto. V rozvaze v prvním sloupci aktiv se uvádějí informace o jejím stavu k okamžiku sestavení mezitímní závěrky nebo k rozvahovému dni, která není upravená o výši oprávek a opravných položek. Ve sloupci korekce se uvádí informace o výši oprávek a opravných položek a ve sloupci netto se uvádí informace o stavu dané položky upravená o výši oprávek a opravných položek, které se vztahují k dané položce. (Máče, 2012)

Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty se také někdy označuje jako Výsledovka. Výkaz ukazuje, jakého hospodářského výsledku, ať už zisku nebo ztráty, společnost dosáhla za sledované a minulé období. Oproti rozvahy se výsledovka zaobírá efektivností neboli ziskovostí účetní jednotky.

Nováková (2012) tvrdí, že ve výkazu zisku a ztráty se vykazují konečné zůstatky syntetických účtů nákladů a výnosů a výsledek hospodaření před zdaněním a výsledek hospodaření běžného účetního období účetní jednotky k okamžiku sestavení mezitímní účetní závěrky nebo k rozvahovému dni, a to ve stavu za běžné účetní období a za minulé účetní období a to vždy zvlášť za hlavní činnost účetní jednotky a za hospodářskou činnost. Náklady se člení podle druhu na: Náklady z činnosti, Finanční náklady, Náklady na transfery, kdežto výnosy se člení na: Výnosy z činnosti, Finanční výnosy a Výnosy z transferů. Odečtením nákladů od výnosů se zjistí výsledek hospodaření.

Příloha

V zákoně o účetnictví se uvádí, že příloha vysvětluje a doplňuje informace obsažené v rozvaze a ve výkazu zisku a ztrát. Důležitými a povinnými údaji přílohy je název účetní jednotky včetně jejího sídla a uvedení právní formy. Příloha například také obsahuje informace o aplikaci obecných účetních zásad, o použitých účetních metodách, způsobech oceňování a odpisování, informace o výši splatných závazků pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, o výši splatných závazků veřejného

¹⁴<http://www.uctovani.net/clanek.php?t=Ucetni-rozvaha&idc=55>

zdravotního pojištění a o výši evidovaných daňových nedoplatků u místně příslušných finančních orgánů.

4.3 Analýza hospodaření Hospice Frýdek-Místek

Pro provedení analýzy hospodaření je použita metoda zpracování finanční analýzy, které se říká **analýza absolutních ukazatelů**. Tato metoda obsahuje především analýzu horizontální a analýzu vertikální, pomocí které se provede analýza rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

Metoda horizontální analýzy

Horizontální analýza se také nazývá analýza vývojových trendů a zkoumá změny absolutních ukazatelů v čase, tzn. že zjišťuje, jak se položka v účetním výkazu změnila oproti předcházejícímu roku. Tato změna se vykazuje jak v absolutní výši, tak v relativní. Porovnání jednotlivých položek výkazů se provádí po řádcích, horizontálně, proto se tato technika nazývá horizontální.¹⁵

Pro provedení horizontální analýzy je potřeba vypočítat:

- Absolutní změnu hodnoty = hodnota_t – hodnota_{t-1},
- Relativní změnu hodnoty = (absolutní změna/hodnota_{t-1}) * 100.

Metoda vertikální analýzy

Vertikální analýze se říká procentní rozbor komponent nebo také strukturální analýza. A zjišťuje procentní podíl jednotlivých položek výkazů na zvoleném základu. Při analýze rozvahy bývají položky výkazů vyjádřeny jako procento z celkových aktiv, tedy z celkových pasiv, neboli z bilanční sumy. Ve výkazu zisku a ztráty se jako základ pro procentní vyjádření určité položky bere obvykle velikost celkových výnosů a velikost celkových nákladů.¹⁵

¹⁵<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/techniky-a-metody-financni-analyzy-3384.html>

4.3.1 Horizontální analýza rozvahy

V následujících tabulkách 4.3 a 4.4 je použita technika horizontální analýzy. Hodnoty položek vycházejí z rozvah Hospice Frýdek-Místek za roky 2011 a 2012 a jsou uvedeny v korunách s přesností na dvě desetinná místa.

Tab. 4.3: Horizontální analýza aktiv Hospice Frýdek-Místek v letech 2011 a 2012

Položky rozvahy	Skutečnost		Analýza	
	31. 12. 2011 (Kč)	31. 12. 2012 (Kč)	Absolutní změna (Kč)	Procentní změna (%)
Aktiva celkem	108 475 477,26	107 414 558,49	-1 060 918,77	-0,98
Stálá aktiva	105 989 740,97	103 333 689,97	-2 656 051,00	-2,51
Dlouhodobý nehmotný majetek	48 343,00	31 760,00	-16 583,00	-34,30
-software	48 343,00	31 760,00	-16 583,00	-34,30
Dlouhodobý hmotný majetek	105 941 397,97	103 301 929,97	-2 639 468,00	-2,49
-pozemky	2 594 664,81	2 594 664,81	0	0
-stavby	98 669 812,00	96 805 160,00	-1 864 652,00	-1,89
-samostatné movité věci	4 676 921,16	3 902 105,16	-774 816,00	-16,57
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0
Oběžná aktiva	2 485 736,29	4 080 868,52	1 595 132,23	64,17
Zásoby	141 372,33	74 225,55	-67 146,78	-47,50
-materiál	141 372,33	74 225,55	-67 146,78	-47,50
Krátkodobé pohledávky	674 218,59	562 213,20	-112 005,39	-16,61
-odběratelé	649 173,59	540 051,20	-109 122,39	-16,81
-krátkodobé poskytnuté zálohy	12 777,00	21 298,00	8 521,00	66,69
-pohledávky za zaměstnanci	500,00	0	-500,00	-100,00
-jiné daně a poplatky	0	864,00	864,00	0
-náklady příštího období	11 348,00	0	-11 348,00	-100,00
-ostatní krátkodobé pohledávky	420,00	0	-420,00	-100,00
Krátkodobý finanční majetek	1 670 145,37	3 444 429,77	1 774 284,40	106,24
-běžný účet	1 606 120,48	3 384 439,55	1 778 319,07	110,72
-běžný účet FKSP	55 900,89	55 035,22	-865,67	-1,55
-pokladna	8 124,00	4 955,00	-3 169,00	-39,01

Zdroj: vlastní zpracování z údajů rozvahy Hospice Frýdek-Místek za rok 2011 a 2012

Tabulka 4.3 obsahuje horizontální analýzu rozvahy, přesněji řečeno, je zaměřena na aktiva. Z tabulky je zřejmé, že celková aktiva se v roce 2012 snížila o necelé jedno procento,

tedy o 0,98 %, přičemž stálá aktiva se v absolutní hodnotě snížila o 2 656 051 Kč, což je snížení o 2,51 %, kdežto oběžná aktiva se naopak zvýšila o 1 595 132,23 Kč, tudíž o 64,17 %.

Ve stálých aktivech došlo k největší změně u dlouhodobého nehmotného majetku, a to snížením o 16 583 Kč, tudíž o 34,30 % ve srovnání s předcházejícím rokem. Příspěvková organizace v položce dlouhodobého nehmotného majetku má evidovaný software, do kterého řadí program Medicus. Ostatní softwarové programy nepřesáhly hodnotu 60 000 Kč. Záporná hodnota u softwaru je způsobena odpisy, které snižují hodnotu majetku, která se prostřednictvím odpisů postupně promítá do nákladů. Odpisy jsou samozřejmě uplatňovány i u staveb a samostatných movitých věcí, zde však došlo během roku k nákupu dalšího majetku zařazeného do těchto položek, proto změna mezi roky není tak velká jako u softwaru. U pozemku nedošlo ve vybraných letech k žádným změnám z důvodu, že tento majetek se neodepisuje. Položka dlouhodobého finančního majetku je nulová, poněvadž příspěvková organizace není oprávněná tento majetek nakupovat. A nulová hodnota je i u dlouhodobých pohledávek, což vypovídá o dobré platební morálce odběratelů.

Oběžná aktiva v roce 2012 vzrostla o 64,17 %. Největší podíl na této změně má položka krátkodobého finančního majetku – běžný účet, který se v roce 2012 zvýšil o 110,72 % z důvodů změny struktury klientů. V roce 2012 se snížil počet klientů v sociálních službách a naopak se zvýšil počet klientů hospicové péče. Běžný účet tato skutečnost ovlivnila, protože hospicová péče je převážně hrazena zdravotními pojišťovnami, a proto došlo k navýšení běžného účtu. K významnému zvýšení došlo také u krátkodobých poskytnutých záloh, které se v roce 2012 zvýšily o 66,69 %. Naopak ke snížení došlo u zásob, resp. u materiálu na skladě a to o 47,50 %, což je 67 146,78 Kč. Tato změna je pro příspěvkovou organizaci pozitivní, poněvadž s tímto snížením dochází také ke snížení nákladů s tím souvisejících.

Tab. 4.4: Horizontální analýza pasiv Hospice Frýdek-Místek v letech 2011, 2012

Položky rozvahy	Skutečnost		Analýza	
	31. 12. 2011 (Kč)	31. 12. 2012 (Kč)	Absolutní změna (Kč)	Procentní změna (%)
Pasiva celkem	108 475 477,26	107 414 558,49	-1 060 918,77	-0,98
Vlastní kapitál	107 027 302,61	105 692 260,29	-1 335 042,32	-1,25
Jmění účetní jednotky	105 952 240,97	103 333 689,97	-2 618 551,00	-2,47
-jmění účetní jednotky	105 742 240,97	103 039 486,97	-2 702 754,00	-2,56
-transfery na pořízení DM	210 000,00	294 203,00	84 203,00	40,10
Fondy účetní jednotky	931 479,25	1 711 782,64	780 303,39	83,77
-fond odměn	70 000,00	15 000,00	-55 000,00	-78,57
-fond kulturních a sociálních potřeb	52 386,23	47 166,23	-5 220,00	-9,96
-rezervní fond ze zlepšeného VH	66 146,18	209 728,57	143 582,39	217,07
-fond reprodukce majetku	742 946,84	1 439 887,84	696 941,00	93,81
Výsledek hospodaření	143 582,39	646 787,68	503 205,29	350,46
-výsledek hospodaření BÚO	143 582,39	646 787,68	503 205,29	350,46
Cizí zdroje	1 448 174,65	1 722 298,20	274 123,55	18,93
Rezervy	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	0	0	0	0
Krátkodobé závazky	1 448 174,65	1 722 298,20	274 123,55	18,93
-dodavatelé	117 036,86	183 905,70	66 868,84	57,13
-zaměstnanci	787 064,00	821 499,00	34 435,00	4,38
-zúčtování s institucemi SZ a ZP	440 941,00	463 800,00	22 859,00	5,18
-daň z příjmů	0	23 567,00	23 567,00	0
-jiné přímé daně	88 810,00	88 724,00	-86,00	-0,10
-výdaje příštích období	0	23 742,00	23 742,00	0
-dohadné účty pasivní	0	20 655,50	20 655,50	0
-ostatní krátkodobé závazky	14 322,79	96 405,00	82 082,21	573,09

Zdroj: vlastní zpracování z údajů rozvahy Hospice Frýdek-Místek za rok 2011 a 2012

Tabulka 4.4 je zaměřena stejně jako tabulka 4.3 na horizontální analýzu rozvahy s tím rozdílem, že tabulka 4.4 obsahuje položky pasiv. Hospic Frýdek-Místek má celková pasiva

v roce 2012 v hodnotě 107 414 558,49 Kč. Došlo tedy ke snížení na rozdíl od roku 2011 o 0,98 %, přičemž vlastní kapitál se snížil o 1,25 % a cizí zdroje se zvýšili o 18,93 %.

V položce vlastní kapitál došlo k největší změně ve výsledku hospodaření, který se zvýšil o 503 205,29 Kč, tedy o 350,46 % a to pro příspěvkovou organizaci, jakožto sociální a zdravotnické zařízení, není pozitivní, poněvadž podle zákona o daních z příjmů není její hlavní činnost považována za podnikání, proto by neměla vykazovat zisk v hlavní činnosti. Položka rezervního fondu se tedy také zvýšila a to o 217,07 %. Důvodem změny je zvýšení hospodářského výsledku v roce 2012, jelikož ze zlepšeného výsledku hospodaření je tvořen rezervní fond. Položka fondu reprodukce majetku se taktéž zvýšila a to o 93,81 %.

Cizí zdroje příspěvkové organizace se zvýšili o 18,93 % a to kvůli krátkodobým závazkům, poněvadž položky rezervy a dlouhodobé závazky jsou nulové. Velmi pozitivní je skutečnost, že příspěvková organizace nemá žádné dlouhodobé bankovní úvěry, proto položka dlouhodobé závazky je nulová. Významná změna nastala u ostatních krátkodobých finančních závazků a to o 573,09 %, což znamená, že došlo ke zvýšení o 82 082,21 Kč. Mezi tyto závazky patří převážně pojištění odpovědnosti, neidentifikovatelné platby, exekuce. Zvýšení o 66 868,84 Kč nastalo u dodavatelů, což v procentech dělá zvýšení o 57,13 % a vypovídá to o zhoršení platební morálky Hospice Frýdek-Místek vůči dodavatelům.

Z horizontální analýzy aktiv a pasiv vyplývá, že Hospic Frýdek-Místek využívá pro krytí stálých aktiv v roce 2011 i 2012 vlastní kapitál, pro krytí oběžných aktiv je taktéž využit vlastní kapitál a část je kryta cizími zdroji.

4.3.2 Vertikální analýza rozvahy

V následujících tabulkách 4.5 a 4.6 je použita metoda vertikální analýzy. Taktéž zde platí, že hodnoty položek jsou uvedeny v korunách s přesností na dvě desetinná místa. Jako zvolený základ u položek aktiv je suma aktiv, u položek pasiv se jedná o celkovou suma pasiv.

Tab. 4.5: Vertikální analýza aktiv Hospice Frýdek-Místek v letech 2011, 2012

Položky rozvahy	Stav k 31. 12. 2011 (Kč)	Procentní podíl k základně (%)	Stav k 31. 12. 2012 (Kč)	Procentní podíl k základně (%)
Aktiva celkem	108 475 477,26	100	107 414 558,49	100
Stálá aktiva	105 989 740,97	97,71	103 333 689,97	96,20
Dlouhodobý nehmotný majetek	48 343,00	0,04	31 760,00	0,03
-software	48 343,00	0,04	31 760,00	0,03
Dlouhodobý hmotný majetek	105 941 397,97	97,66	103 301 929,97	96,17
-pozemky	2 594 664,81	2,39	2 594 664,81	2,42
-stavby	98 669 812,00	90,96	96 805 160,00	90,12
-samostatné movité věci	4 676 921,16	4,31	3 902 105,16	3,63
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0
Oběžná aktiva	2 485 736,29	2,29	4 080 868,52	3,80
Zásoby	141 372,33	0,13	74 225,55	0,07
-materiál	141 372,33	0,13	74 225,55	0,07
Krátkodobé pohledávky	674 218,59	0,62	562 213,20	0,52
-odběratelé	649 173,59	0,60	540 051,20	0,50
-krátkodobé poskytnuté zálohy	12 777,00	0,01	21 298,00	0,02
-pohledávky za zaměstnanci	500,00	0,0005	0	0
-jiné daně a poplatky	0	0	864,00	0,001
-náklady příštího období	11 348,00	0,01	0	0
-ostatní krátkodobé pohledávky	420,00	0,0004	0	0
Krátkodobý finanční majetek	1 670 145,37	1,54	3 444 429,77	3,21
-běžný účet	1 606 120,48	1,48	3 384 439,55	3,15
-běžný účet FKSP	55 900,89	0,05	55 035,22	0,05
-pokladna	8 124,00	0,01	4 955,00	0,005

Zdroj: vlastní zpracování z údajů rozvahy Hospice Frýdek-Místek za rok 2011 a 2012

Z tabulky 4.5, která je zaměřená na vertikální analýzu rozvahy v oblasti aktiv, je na první pohled zcela zřejmé, že největší podíl na celkových aktivech mají stálá aktiva a to v roce 2011 97,71 % a o rok později 96,20 % z celkových 100 %. Největší podíl na tom má

dlouhodobý hmotný majetek, do kterého jsou zařazeny pozemky, stavby a samostatné movité věci. Mezi stavby má příspěvková organizace zařazenou hlavní budovu hospice, přípojku plynu, vody, veřejné osvětlení, oplocení apod. Samostatné movité věci jsou vedeny na účtu 022 a patří zde např. automobil Škoda Roomster, myčka, sprchovací lůžka, sprchovací vozíky, recepční pult, počítač, zdravotnické vozíky a kamerový systém.

Oběžná aktiva se na celkových aktivech podílí v roce 2011 2,29 % a v roce 2012 3,80 %, přičemž největší podíl na oběžných aktivech zaujímá běžný účet. Důvodem nízkého podílu oběžných aktiv na celkových aktivech je způsoben tím, že příspěvková organizace Hospic Frýdek-Místek poskytuje zdravotnické a sociální služby, tzn. že není výrobním podnikem.

Tab. 4.6: Vertikální analýza pasiv Hospice Frýdek-Místek v letech 2011, 2012

Položky rozvahy	Stav k 31. 12. 2011 (Kč)	Procentní podíl k základně (%)	Stav k 31. 12. 2012 (Kč)	Procentní podíl k základně (%)
Pasiva celkem	108 475 477,26	100	107 414 558,49	100
Vlastní kapitál	107 027 302,61	98,66	105 692 260,29	98,40
Jmění účetní jednotky	105 952 240,97	97,67	103 333 689,97	96,20
-jmění účetní jednotky	105 742 240,97	97,48	103 039 486,97	95,93
-transfery na pořízení DM	210 000,00	0,19	294 203,00	0,27
Fondy účetní jednotky	931 479,25	0,86	1 711 782,64	1,59
-fond odměn	70 000,00	0,06	15 000,00	0,01
-fond kulturních a sociálních potřeb	52 386,23	0,05	47 166,23	0,04
-rezervní fond ze zlepšeného VH	66 146,18	0,06	209 728,57	0,20
-fond reprodukce majetku	742 946,84	0,68	1 439 887,84	1,34
Výsledek hospodaření	143 582,39	0,13	646 787,68	0,60
-výsledek hospodaření BÚO	143 582,39	0,13	646 787,68	0,60
Cizí zdroje	1 448 174,65	1,34	1 722 298,20	1,60
Rezervy	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	0	0	0	0
Krátkodobé závazky	1 448 174,65	1,34	1 722 298,20	1,60
-dodavatelé	117 036,86	0,11	183 905,70	0,17
-zaměstnanci	787 064,00	0,73	821 499,00	0,76
-zúčtování s institucemi SZ a ZP	440 941,00	0,41	463 800,00	0,43
-daň z příjmů	0	0	23 567,00	0,02
-jiné přímé daně	88 810,00	0,08	88 724,00	0,08
-výdaje příštích období	0	0	23 742,00	0,02
-dohadné účty pasivní	0	0	20 655,50	0,02
-ostatní krátkodobé závazky	14 322,79	0,01	96 405,00	0,09

Zdroj: vlastní zpracování z údajů rozvahy Hospice Frýdek-Místek za rok 2011 a 2012

Z tabulky je zcela zřejmé, že největší podíl na celkových pasivech má vlastní kapitál a to tak, že v roce 2011 zaujímá 98,66 % a v roce 2012 98,40 %. Podstatnou část má **jmění účetní jednotky** a to 97,48 % a v dalším roce 95,93 %.

Nováková (2012) tvrdí, že jmění účetní jednotky obsahuje zejména bezúplatně převzatý, bezúplatně přešlý nebo předaný dlouhodobý majetek a přírůstky nebo úbytky dlouhodobého majetku z důvodu změny příslušnosti k hospodaření nebo z důvodu svěření majetku do správy nebo bezúplatného převodu od zřizovatele podle jiných právních předpisů, jestliže se nevykazují na ostatních položkách vlastního kapitálu.

Cizí zdroje se na celkových pasivech podílí 1,34 % a v roce 2012 1,60 %. Potvrzuje to skutečnost, že stálá aktiva jsou kryta vlastním kapitálem, oběžná aktiva jsou také kryta vlastním kapitálem, ale z části i cizími zdroji.

4.3.3 Horizontální analýza výkazu zisků a ztráty

Následující tabulka 4.7 ukazuje jak se náklady a výnosy z hlavní i doplňkové činnosti změnili v roce 2012 oproti roku 2011, a to v absolutní výši i v relativní výši. Hodnoty položek jsou uvedeny v korunách s přesností na dvě desetinná místa.

Tab. 4.7: Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty Hospice Frýdek-Místek v letech 2011, 2012

Položky výkazu zisku a ztráty	2011		2012		Hlavní činnost		Doplňková činnost	
	Hlavní činnost (Kč)	Doplňková činnost (Kč)	Hlavní činnost (Kč)	Doplňková činnost (Kč)	Absolutní změna (Kč)	Procentní změna (%)	Absolutní změna (Kč)	Procentní změna (%)
Náklady celkem	22 925 995,14	3 330,00	26 120 847,55	105 324,65	3 194 852,41	13,94	101 994,65	3 062,90
Náklady z činnosti	22 912 708,14	3 330,00	26 097 280,55	105 324,65	3 184 572,41	13,90	101 994,65	3 062,90
-spotřeba materiálů	2 182 845,37	3 330,00	2 317 448,79	20 712,00	134 603,42	6,17	17 382,00	521,98
-spotřeba energie	1 083 368,91	0	1 676 881,00	39 922,50	593 512,09	54,78	39 922,50	0
-opravy a udržování	8 836,00	0	40 203,00	0	31 367,00	354,99	0	0
-cestovné	3 862,00	0	1 832,00	0	-2 030,00	-52,56	0	0
-náklady na reprezentaci	3 193,80	0	10 903,70	0	7 709,90	241,40	0	0
-ostatní služby	935 834,06	0	1 004 620,22	1 080,15	68 786,16	7,35	1 080,15	0
-mzdové náklady	10 255 699,00	0	11 812 735,00	30 806,00	1 557 036,00	15,18	30 806,00	0
-zákonné sociální pojištění	3 504 622,00	0	3 977 704,00	12 804,00	473 082,00	13,50	12 804,00	0
-zákonné sociální náklady	127 476,00	0	159 490,60	0	32 014,60	25,11	0	0
-jiné sociální náklady	68 520,00	0	0	0	-68 520,00	-100,00	0	0
-daň silniční	1 092,00	0	936,00	0	-156,00	-14,29	0	0
-jiné daně a poplatky	1 944,00	0	1 650,00	0	-294,00	-15,12	0	0
-jiné pokuty a penále	4 084,00	0	623,00	0	-3 461,00	-84,75	0	0
-odpisy dlouhodobého majetku	4 683 297,00	0	4 718 356,00	0	35 059	0,75	0	0

Položky výkazu zisku a ztráty	2011		2012		Hlavní činnost		Doplňková činnost	
	Hlavní činnost (Kč)	Doplňková činnost (Kč)	Hlavní činnost (Kč)	Doplňková činnost (Kč)	Absolutní změna (Kč)	Procentní změna (%)	Absolutní změna (Kč)	Procentní změna (%)
-náklady z drobného DM	0	0	344 588,00	0	344 588,00	0	0	0
-ostatní náklady z činnosti	48 034,00	0	29 309,24	0	-18 724,76	-38,98	0	0
Finanční náklady	13 287,00	0	0	0	-13 287,00	-100,00	0	0
Náklady na transfery	0	0	0	0	0	0	0	0
Daň z příjmů	0	0	23 567,00	0	23 567,00	0	0	0
Výnosy celkem	23 044 531,53	28 376,00	26 749 626,88	123 333,00	3 705 095,35	16,08	94 957,00	334,64
Výnosy z činnosti	8 840 393,85	28 376,00	12 680 129,08	123 333,00	3 839 735,23	43,43	94 957,00	334,64
-výnosy z prodeje služeb	7 501 357,85	8 376,00	12 385 280,18	123 333,00	4 883 922,33	65,11	114 957,00	1 372,46
-výnosy z pronájmu	0	20 000,00	0	0	0	0	-20 000,00	-100,00
-čerpání fondů	205 340,00	0	187 778,00	0	-17 562,00	-8,55	0	0
-ostatní výnosy z činnosti	1 133 696,00	0	107 070,90	0	-1 026 625,10	-90,56	0	0
Finanční výnosy	530,68	0	6 497,80	0	5 967,12	1 124,43	0	0
Výnosy z transferů	14 203 607,00	0	14 063 000,00	0	-140 607,00	-0,99	0	0
Výsledek hospodaření								
-VH před zdaněním	118 536,39	25 046,00	652 346,33	18 008,35	533 809,94	450,33	-7 037,65	-28,10
-VH po zdanění	118 536,39	25 046,00	628 779,33	18 008,35	510 242,94	430,45	-7 037,65	-28,10

Zdroj: vlastní zpracování z údajů výkazu zisku a ztráty Hospice Frýdek-Místek za rok 2011 a 2012

Tabulka 4.7, která je zaměřená na horizontální analýzu výkazu zisku a ztráty, je rozdělená na hlavní činnost a na doplňkovou činnost a u obou činností je zvlášť vykazována absolutní změna a procentní změna.

Hlavní činnost

Výsledek hospodaření po zdanění měl v obou letech kladný výsledek, tzn. že v roce 2011 činil 118 536,39 Kč a v roce 2012 628 779,33 Kč. Z údajů vyplývá, že došlo ke zvýšení o 510 242,94 Kč, tedy o 430,45 %, což je výrazná změna.

V nákladech došlo ke zvýšení o 354,99 % u oprav a udržování. Důvodem je, že Hospic Frýdek-Místek funguje od srpna 2010, a poněvadž se začal budovat od října 2009, docházelo k nákupu majetku a již v roce 2012 uplynuly záruční lhůty na majetek, proto se zvýšily opravy tohoto majetku. Další důležitou položkou, ve které došlo ke zvýšení o 241,40 %, jsou náklady na reprezentaci, které v roce 2011 činily 3 193,80 Kč a v roce 2012 10 903,70 Kč.

Důležitou skutečností je, že příspěvková organizace vykazovala v roce 2012 vysoký hospodářský výsledek, a proto byla povinna uhradit daň z příjmů právnických osob a to ve výši 23 567 Kč. Příspěvková organizace je považována za subjekt, který není založen za účelem podnikání, tudíž by neměla vykazovat kladný výsledek hospodaření v hlavní činnosti, ale pouze v doplňkové činnosti, jelikož doplňková činnost slouží k financování hlavní činnosti, a to je jejím hlavním účelem. Kdežto v případě hlavní činnosti je to nepříznivé. Dle zákona o daních z příjmů se jedná o organizace, které za svou hlavní činnost nepovažují podnikání.

Ve výnosech byla zaznamenána podstatná změna u finančních výnosů, u kterých došlo ke zvýšení o 5 967,12 Kč, a to o 1 124,43 %. Do finančních výnosů jsou zařazeny úroky z hlavního účtu a z účtu fondu kulturních a sociálních potřeb. Rovněž lze pozorovat zásadní změnu u výnosů z prodeje služeb, která v absolutní výši činí 4 883 922,33 Kč, a proto došlo ke zvýšení o 65,11 %. Důvodem zvýšení výnosů z prodeje služeb je zvýšení klientů v hospicové péči a snížení klientů, kterým jsou poskytovány odlehčovací služby či sociální služby. Tato skutečnost je pro Hospic Frýdek-Místek velmi příznivá, poněvadž je to považováno za hlavní poslání tohoto zdravotnického zařízení.

Zásadní pokles je vykázán v ostatních výnosech z činnosti a to o 1 026 625,10 Kč, což dělá snížení o 90,56 %.

Doplňková činnost

V doplňkové činnosti Hospice Frýdek-Místek je rovněž vykázán kladný hospodářský výsledek po zdanění, i když v roce 2012 došlo k poklesu o 28,10 %. V tomto případě je to správné, že byl vykázán v doplňkové činnosti zisk, jelikož doplňková činnost slouží k financování hlavní činnosti příspěvkové organizace.

Celkové náklady se u doplňkové činnosti v roce 2012 zvýšily o 101 994,65 Kč, tedy o 3 062,90 %. Důvodem změny je fakt, že v roce 2011 byly náklady z doplňkové činnosti zaznamenávány pouze u spotřeby materiálu, kdežto v roce 2012 jsou vidět i u spotřeby energií, ostatních nákladů, mzdových nákladů a u zákonného sociálního pojištění.

Co se týče výnosu, tak došlo ke zvýšení o 94 957 Kč, tudíž o 334,64 %. U výnosů z prodeje služeb byla vykázána změna o 114 957 Kč, což je zvýšení o 1 372,46 %. Naopak u výnosu z pronájmu bylo v roce 2012 zaznamenáno snížení o 100 %, poněvadž v roce 2011 činily výnosy z pronájmu 20 000 Kč, kdežto v roce 2012 0 Kč.

4.3.4 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

V následující tabulce 4.8 je zachycena vertikální analýza výkazu zisku a ztráty, jejichž hlavní podmínkou je stanovit základnu. V případě nákladů se jedná o celkové náklady, u výnosů se pak hovoří o celkových výnosech. Rovněž jako u horizontální analýzy výkazu zisku a ztráty, tak i zde je členění na hlavní činnost a doplňkovou činnost. Taktéž zde platí, že hodnoty položek jsou uvedeny v korunách s přesností na dvě desetinná místa.

Tab. 4.8: Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty Hospice Frýdek-Místek v letech 2011, 2012

Položky výkazu zisku a ztráty	2011		Procentní podíl k základně		2012		Procentní podíl k základně	
	Hlavní činnost (Kč)	Doplňková činnost (Kč)	Hlavní činnost (%)	Doplňková činnost (%)	Hlavní činnost (Kč)	Doplňková činnost (Kč)	Hlavní činnost (%)	Doplňková činnost (%)
Náklady celkem	22 925 995,14	3 330,00	100	100	26 120 847,55	105 324,65	100	100
Náklady z činnosti	22 912 708,14	3 330,00	99,94	100	26 097 280,55	105 324,65	99,91	100
-spotřeba materiálu	2 182 845,37	3 330,00	9,52	100	2 317 448,79	20 712,00	8,87	19,66
-spotřeba energie	1 083 368,91	0	4,73	0	1 676 881,00	39 922,50	6,42	37,90
-opravy a udržování	8 836,00	0	0,04	0	40 203,00	0	0,15	0
-cestovné	3 862,00	0	0,02	0	1 832,00	0	0,01	0
-náklady na reprezentaci	3 193,80	0	0,01	0	10 903,70	0	0,04	0
-ostatní služby	935 834,06	0	4,08	0	1 004 620,22	1 080,15	3,85	1,03
-mzdové náklady	10 255 699,00	0	44,73	0	11 812 735,00	30 806,00	45,22	29,25
-zákonné sociální pojištění	3 504 622,00	0	15,29	0	3 977 704,00	12 804,00	15,23	12,16
-zákonné sociální náklady	127 476,00	0	0,56	0	159 490,60	0	0,61	0
-jiné sociální náklady	68 520,00	0	0,30	0	0	0	0	0
-daň silniční	1 092,00	0	0,005	0	936,00	0	0,004	0
-jiné daně a poplatky	1 944,00	0	0,01	0	1 650,00	0	0,01	0
-jiné pokuty a penále	4 084,00	0	0,02	0	623,00	0	0,002	0
-odpisy dlouhodobého majetku	4 683 297,00	0	20,43	0	4 718 356,00	0	18,06	0

Položky výkazu zisku a ztráty	2011		Procentní podíl k základně		2012		Procentní podíl k základně	
	Hlavní činnost (Kč)	Doplňková činnost (Kč)	Hlavní činnost (%)	Doplňková činnost (%)	Hlavní činnost (Kč)	Doplňková činnost (Kč)	Hlavní činnost (%)	Doplňková činnost (%)
-náklady z drobného DM	0	0	0	0	344 588,00	0	1,32	0
-ostatní náklady z činnosti	48 034,00	0	0,21	0	29 309,24	0	0,11	0
Finanční náklady	13 287,00	0	0,06	0	0	0	0	0
Náklady na transfery	0	0	0	0	0	0	0	0
Daň z příjmů	0	0	0	0	23 567,00	0	0,09	0
Výnosy celkem	23 044 531,53	28 376,00	100	100	26 749 626,88	123 333,00	100	100
Výnosy z činnosti	8 840 393,85	28 376,00	38,36	100	12 680 129,08	123 333,00	47,40	100
-výnosy z prodeje služeb	7 501 357,85	8 376,00	32,55	29,52	12 385 280,18	123 333,00	46,30	100
-výnosy z pronájmu	0	20 000,00	0	70,48	0	0	0	0
-čerpání fondů	205 340,00	0	0,89	0	187 778,00	0	0,70	0
-ostatní výnosy z činnosti	1 133 696,00	0	4,92	0	107 070,90	0	0,40	0
Finanční výnosy	530,68	0	0,002	0	6 497,80	0	0,02	0
Výnosy z transferů	14 203 607,00	0	61,64	0	14 063 000,00	0	52,57	0
Výsledek hospodaření								
-VH před zdaněním	118 536,39	25 046,00			652 346,33	18 008,35		
-VH po zdanění	118 536,39	25 046,00			628 779,33	18 008,35		

Zdroj: vlastní zpracování z údajů výkazu zisku a ztráty Hospice Frýdek-Místek za rok 2011 a 2012

Hlavní činnost

Největší podíl na celkových nákladech zaujímají mzdové náklady, které se v roce 2011 podílí 44,73 % a v roce 2012 45,22 %, což dokazuje skutečnost, že nedošlo k výraznému zvýšení platu či přibírání dalších zaměstnanců. Dalším významným podílem na celkových nákladech jsou odpisy dlouhodobého majetku, které se v roce 2011 podílí 20,43 % a v dalším roce 18,06 % na celkových aktivech. Za zmínku stojí i zákonné sociální pojištění, které se podílí 15,29 % a 15,23 % ve vztahu k celkovým aktivům.

Na straně výnosů se v roce 2011 32,55 % podílí výnosy z prodeje služeb a v roce 2012 to činí 46,30 %, což je způsobeno zvýšením těchto výnosů v roce 2012. Na celkových výnosech se 61,64 % podílí výnosy z transferů, pro rok 2012 tento podíl činí 52,57 %. Mezi výnosy z transferů příspěvková organizace řadí příspěvek ze statutárního města Frýdek-Místek, příspěvek z fondů statutárního města Frýdek-Místek, dotace z Ministerstva práce a sociálních věcí, ostatní dotace od územních samosprávných celků a od Ministerstva financí České republiky.

Doplňková činnost

V roce 2011 se na celkových nákladech u doplňkové činnosti podílí 100 % spotřeba materiálu. Naopak v roce 2012 se na celkových nákladech podílí 19,66 % spotřeba materiálu, 37,90 % spotřeba energie, 29,25 % mzdové náklady, 12,16 % zákonné sociální náklady a 1,03 % ostatní náklady.

Na straně výnosů se v roce 2011 podílí 70,48 % výnosy z pronájmu, kdežto v roce 2012 tyto výnosy z pronájmu nebyly evidovány. Co se týče výnosy z prodeje služeb, tak ty v roce 2011 zaujímaly 70,48 % z celkových výnosů a v roce 2012 činil tento podíl 100 %.

5 Závěr

Příspěvková organizace Hospic Frýdek-Místek, které byla věnována celá diplomová práce, je zřízená statutárním městem Frýdek-Místek. **Cílem práce bylo** objasnit účtování, zdaňování organizace a porozumět problematice pomocného analytického přehledu. Dalším cílem bylo analyzovat zdroje financování a hospodaření Hospice Frýdek-Místek v letech 2011 a 2012.

V oblasti daní se nově od ledna 2014 v zákoně o daních z příjmů uvádí pojem **veřejně prospěšný poplatník**, který jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním. Hospic je poskytovatelem zdravotních služeb, proto je považován za zdravotnické zařízení, ale zároveň také poskytuje sociální služby. Zejména v zákoně o daních z příjmů jsou vytyčeny výjimky pro veřejně prospěšného poplatníka jako poskytovatele zdravotních služeb, kdy si nemůže v roce 2014 odečíst od základu daně 300 000 Kč a také zdaňuje veškeré příjmy, kromě příjmů z investičních dotací. Zmíněná situace je pro příspěvkovou organizaci nevýhodná, a proto je v šetření, jakým poměrem se podílí na poskytování zdravotní péče a jaká část náleží sociálním službám.

V kapitole účetnictví a daně byla vysvětlena problematika **pomocného analytického přehledu**, který musí Hospic Frýdek-Místek povinně od roku 2011 vytvářet, poněvadž za předcházející období nabyl aktiva vyšší než 100 milionů korun a zároveň ve statutárním městě, kde se hospic nachází, bydlí více než 3 000 obyvatel. I přesto, že hlavní budova hospice, která zaujímá největší část aktiv je ve vlastnictví zřizovatele, musí příspěvková organizace tento přehled sestavovat. Jedná se o podrobnější analytické členění, které se eviduje ve speciálním účetním programu, kdy některé kódy jsou dány ministerstvem financí. Hotový výkaz se poté předává do Centrálního systému účetních informací státu.

Ve čtvrté kapitole byly rozebrány zdroje financování, kde se řadí peněžní fondy, dary, dotace a vlastní zdroje financování. U dotací byl proveden rozbor získaných dotací a příspěvků v letech 2011 a 2012. Nejvyšší dotaci získal hospic od svého zřizovatele, významně se na dotacích také podílelo Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Analýza hospodaření Hospice Frýdek-Místek byla provedena za období 2011 – 2012 pomocí analýzy absolutních ukazatelů, do které patří horizontální a vertikální analýza. Na

základě těchto metod byla provedena analýza rozvahy a výkazu zisku a ztráty u hlavní i doplňkové činnosti.

Z analýzy hospodaření vyplynulo, že v roce 2012 došlo k nárůstu výnosů z prodeje služeb, což znamená, že v roce 2012 využívalo zdravotní péči více klientů, než v předchozím roce. Pro Hospic Frýdek-Místek je výhodnější, když dochází ke zvyšování klientů u hospicové paliativní péče, než u sociálních služeb, jelikož zdravotnické zařízení bylo vybudováno za účelem poskytování především hospicové paliativní péče, je to jejím posláním. Hospicová péče je totiž z části hrazena zdravotními pojišťovnami, u kterých jsou klienti pojištěni, zbývající část potom doplácí sami klienti. Kdežto poskytování sociálních služeb je plně hrazeno klientem a jsou zde stanoveny podmínky, že klientovi musí zůstat 15 % jeho příjmů. Tato skutečnost pro příspěvkovou organizaci znamená, že pokud výdaje za využití služby klientem jsou vyšší než jeho příjem, musí zbývající část doplatit jeho rodina, popř. hospic.

Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že Hospic Frýdek-Místek v obou letech vykazoval kladný výsledek hospodaření jak u doplňkové činnosti, tak u hlavní činnosti. V případě doplňkové činnosti je to pozitivní, poněvadž tato činnost je určena k tomu, aby financovala hlavní činnost organizace. Kdežto v případě hlavní činnosti je to nepříznivé. Dle zákona o daních z příjmů se totiž jedná o organizaci, která za svou hlavní činnost nepovažuje podnikání.

V uvedené příspěvkové organizaci v roce 2012 vznikla povinnost uhradit daň z příjmů právnických osob ve výši 23 567 Kč, což bylo způsobeno převážně nedostatečnou metodikou města. Příspěvková organizace musí dodržovat pravidla, zásady a nařízení stanovené zřizovatelem, v tomto případě městem. I když zodpovědnost za vedení účetnictví je na ní. V dnešní spleti novelizací vyhlášek a zákonů je nutná metodická pomoc – vedení ze strany zřizovatele, informovanost příspěvkové organizace. Pokud metodička si špatně vyloží zákony, nekontroluje změny v zákonech a vyhláškách, dochází ke špatné informovanosti ze strany města. To má za následek špatné vedení evidence a chyby ve vykazování účetních výkazů, což zapříčinilo v roce 2012 zdaňování. Z těchto skutečností se organizace ponaučila. Od následujícího roku organizace spolupracuje s daňovou poradkyní a v roce 2013 již příspěvková organizace z hlavní činnosti daň neplatila.

Diplomová práce je přínosná převážně pro vybranou příspěvkovou organizaci Hospic Frýdek-Místek, poněvadž byly provedeny výše zmíněné analýzy, ve kterých se analyzovala aktiva, pasiva, náklady a výnosy za období 2011 – 2012. Příspěvková organizace během svého fungování podobné rozborů mezi účetními obdobími neprováděla a z toho důvodu může tuhle práci považovat za zdroj informací a za souhrnný přehled o svém hospodaření.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

HOŠÁKOVÁ, Andrea a Lydie MUSILOVÁ. *Praktická aplikace přímých daní v příspěvkové organizaci*. Ostrava: ECONOMICON, 2012. 186 s. ISBN 978-80-905065-1-0.

MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu aplikace v příkladech*. Praha: GRADA PUBLISHING, 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.

MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TÉGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 192 s. ISBN 978-80-7263-664-8.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.

NOVÁKOVÁ, Štěpánka. *Reforma účetnictví ve vybraných účetních jednotkách: Účetnictví příspěvkových organizací. I. díl*. 2. vyd. Praha: OECONOMICA, 2013. 167 s. ISBN 978-80-245-1923-4.

NOVÁKOVÁ, Štěpánka. *Účetnictví příspěvkových organizací od 1. 1. 2012 (souvztažnosti s výkladem)*. 2. vyd. Praha: INTES, 2012. 188 s. ISBN 978-80-904560-1-3.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. Praha: Nakladatelství ACHA, 2010. 260 s. ISBN 978-80-2545-609-5.

STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofia KOMRSKOVÁ. *Zdaňování neziskových organizací, zejména příspěvkových organizací, krajů, obcí, občanských sdružení, nadací, veřejných vysokých škol, veřejných výzkumných institucí, obecně prospěšných společností*. 9. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 191 s. ISBN 978-80-7263-774-4.

SVOBODOVÁ, Jaroslava a kolektiv. *Účtová osnova, české účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky*. Olomouc: ANAG, 2012. 527 s. ISBN 978-80-7263-738-6.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. 2. vyd. Praha: GRADA PUBLISHING, 2011. 155 s. ISBN 978-80-247-4041-6.

Legislativa

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 472/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, v platném znění.

Internetové publikace

BUSINESSINFO. *Daně dědická, darovací, z převodu nemovitostí (zrušena)* [online]. [10. 01. 2014]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/dane/dan-z-nabyti-nemovitych-veci/dan-dedicka-darovaci-z-prevodu-nemovitosti.html>

BUSINESSINFO. *Techniky a metody finanční analýzy* [online]. [13. 02. 2014]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/techniky-a-metody-financni-analyzy-3384.html>

DLOUHÁ, Petra. *Daně 2014: dědická se ruší, darovací podrazí, z převodu nemovitostí se zjednoduší* [online]. [10. 01. 2014]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dan-z-prijmu/277429-dane-2014-dedicka-se-rusi-darovaci-podrazi-z-prevodu-nemovitosti-se-zjednodusi>

FINANČNÍ SPRÁVA. *Co se změní u daně z převodu nemovitostí po 1. 1. 2014? Změny budou i u daně dědické a darovací* [online]. [10. 01. 2014]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/pro-media/tiskove-zpravy/2013/co-se-zmeni-u-dane-z-prevodu-nemovitosti-po-1-1-2014-zmeny-budou-i-u-dane-dedicke-a-darovaci-4576>

FUČÍKOVÁ, Jana. *Účetní rozvaha* [online]. [15. 02. 2014]. Dostupné z: <http://www.uctovani.net/clanek.php?t=Ucetni-rozvaha&idc=55>

HELIOS. *Pomocný analytický přehled – Poradna CZ* [online]. [25. 01. 2014]. Dostupné z: [https://forum.helios.eu/orange/doc/cs/Pomocn%C3%BD_analytick%C3%BD_p%C5%99ehled_-_Poradna_\(CZ\)](https://forum.helios.eu/orange/doc/cs/Pomocn%C3%BD_analytick%C3%BD_p%C5%99ehled_-_Poradna_(CZ))

HOSPIC FRÝDEK-MÍSTEK. *Hospic Frýdek-Místek, p. o.* [online]. [1. 10. 2013]. Dostupné z: <http://www.hospicfm.cz/>

INSTITUT BAZÁLNÍ STIMULACE. *Institut bazální stimulace®* [online]. IBS [5. 10. 2013]. Dostupné z: <http://www.bazalni-stimulace.cz/>

JIHOMORAVSKÝ KRAJ. *Doplňková činnost příspěvkové organizace (zdaňování zisku)* [online]. [5. 10. 2013]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=8257&TypeID=2>

MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.* [online]. MFČR [13. 03. 2014]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/pravni-predpisy/platne-ceske-ucetni-standardy/2014/ceske-ucetni-standardy-c-701-az-710-pouz-16981>

MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *PAP – pro vybrané účetní jednotky* [online]. MFČR [25. 02. 2014]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/ucetni-reforma-verejnych-financi-ucetnic/pomocny-analyticky-prehled/pap-pro-vybrane-ucetni-jednotky>

ÚČETNÍ KAVÁRNA. *Účetní doklady a jejich použití v praxi* [online]. [10. 11. 2013]. Dostupné z: http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d1624v1600-ucetni-doklady-a-jejich-pouziti-v-praxi/?search_query

VOJÍKOVÁ, Martina. *Daň dědická a darovací od 1. 1. 2014* [online]. [10. 01. 2014]. Dostupné z: <http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?articleid=33794&zoneid=2>

Interní zdroje

Metodika tvorby Pomocného analytického přehledu získaného z Hospice Frýdek-Místek

Organizační řád Hospice Frýdek-Místek vydaný v roce 2012

Rozvaha Hospice Frýdek-Místek 2011

Rozvaha Hospice Frýdek-Místek 2012

Směrnice fondu kulturních a sociálních potřeb vydaná Hospicem Frýdek-Místek, 2012

Směrnice pro vedení účetnictví vydané Hospicem Frýdek-Místek, 2013

Výkaz zisku a ztráty Hospice Frýdek-Místek 2011

Výkaz zisku a ztráty Hospice Frýdek-Místek 2012

Výroční zpráva Hospice Frýdek-Místek 2011

Výroční zpráva Hospice Frýdek-Místek 2012

Zásady řízení příspěvkových organizací vydané statutárním městem Frýdek-Místek, 2013

Zřizovací listina Hospice Frýdek-Místek

Seznam zkratk

AU	analytický účet
AnPAP	analytika pomocného analytického přehledu
ČI	činnost
ČÚS	české účetní standardy
D	dal
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb
IcoAP	identifikační číslo účetní jednotky
KA	kapitola
MD	má dáti
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSK	Moravskoslezský kraj
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
ORG	organizace
P. O.	příspěvková organizace
PAP	pomocný analytický přehled
SU	syntetické účty
TZ	typ změny
UZ	účelový znak

ÚSC územní samosprávné celky

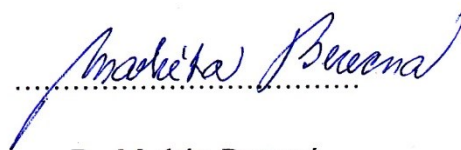
ZC zůstatková cena

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 - školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. 4. 2014

Bc. Markéta Bezecná

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Organizační schéma Hospice Frýdek-Místek

Příloha č. 2 – Účetní příklady na pořízení majetku

Příloha č. 3 – Výpočet silniční daně za období 2011 – 2012

Příloha č. 4 – Seznam položek pomocného analytického přehledu